

آزمون غیر حضوری

نظام قدیم انسانی

(۱۹ مهر ماه ۱۳۹۸)

Konkur.in

فهرست

۳.....ریاضی سال چهارم:.....

۴.....ریاضی (۱):.....

۵.....آمار و مدل سازی:.....

۷.....اقتصاد:.....

۱۰.....ادبیات فارسی سال چهارم:.....

۱۲.....تاریخ ادبیات و آرایه های ادبی:.....

۱۵.....عربی سال چهارم:.....

۱۷.....تاریخ شناسی:.....

۱۹.....جغرافیای سال چهارم:.....

۲۱.....تاریخ ایران و جهان (۱):.....

۲۳.....جغرافیا (۱):.....

۲۵.....علوم اجتماعی:.....

۲۸.....فلسفه سال چهارم:.....

۳۰.....منطق و فلسفه سال سوم:.....

۳۲.....روان شناسی:.....

سید محمدعلی مرتضوی	مدیر گروه
آفرین ساجدی	مسئول دفترچه
مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی	مستندسازی
لیلا عظیمی	حروفچین و صفحه آرا
سوران نعیمی	ناظر چاپ

Konkur.in

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

۱- مولوی در داستان شعر بقال و طوطی در مثنوی معنوی به محدودیت‌های کدام استدلال اشاره می‌کند؟

- (۱) درک شهودی (۲) استدلال تمثیلی (۳) استدلال استقرایی (۴) استقرای ریاضی

۲- چند مورد از احکام زیر را با استدلال استنتاجی می‌توان ثابت کرد؟

- (الف) مجموع دو زاویه حاده، کم‌تر از 180° درجه است.
 (ب) همیشه ارتفاع یک مثلث داخل آن قرار می‌گیرد.
 (ج) هر مستطیلی یک مربع است.
 (د) مجموع هر دو عدد گویا، عددی گویاست.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳- کلیت چند حکم زیر را با مثال نقض می‌توان رد کرد؟

- (الف) اگر عدد ۱ با هر عدد فردی جمع شود، عدد حاصل همیشه یک عدد زوج است.
 (ب) توان دوم یک عدد همیشه از خود عدد بزرگ‌تر است.
 (ج) مجموع دو عدد زوج همیشه زوج است.
 (د) مجذور هر عدد گنگ همواره عددی گویا است.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۴- مجموع اعداد طبیعی دو رقمی مضرب ۵ کدام است؟

- (۱) ۹۵۰ (۲) ۹۴۵ (۳) ۹۴۰ (۴) ۹۳۵

۵- در یک دنباله حسابی، اگر جمله سوم قرینه جمله اول و مجموع ۸ جمله اول آن 40 باشد، جمله پنجم کدام است؟

- (۱) ۸ (۲) -۳ (۳) ۳ (۴) ۶

۶- اگر $2x + 3$ ، 2 و $x - 5$ ، به ترتیب سه جمله متوالی از یک دنباله حسابی باشند، مقدار x کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۶

۷- اگر مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی، برابر S_n و دو جمله اول دنباله S_n به ترتیب $\frac{1}{3}$ و $\frac{4}{3}$ باشد، جمله ششم S_n کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۱۲ (۳) $\frac{13}{3}$ (۴) ۴

۸- در یک دنباله حسابی با جمله عمومی a_n ، $a_8 - a_3 = 20$ و $a_7 + a_3 = 18$ است. جمله یازدهم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۴۳ (۲) ۳۲ (۳) ۲۷ (۴) ۲۳

۹- در یک دنباله حسابی، مجموع دو جمله اول برابر $\frac{7}{5}$ و مجموع جملات سوم و چهارم برابر $\frac{5}{5}$ است. قدر نسبت این دنباله چه قدر است؟

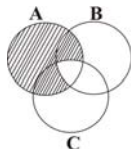
- (۱) $-\frac{3}{4}$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۱۰- جمله پنجم یک دنباله حسابی ۱۷ و مجموع جمله‌های چهارم و هفتم آن ۳۷ است. جمله یازدهم دنباله کدام است؟

- (۱) ۳۴ (۲) ۳۵ (۳) ۳۰ (۴) ۳۱

۱۱- اگر A, B, C سه مجموعه غیر تهی و $A \subset B \subset C$ باشد، حاصل $(A \cap C) - (A \cup B)$ کدام است؟

- (۱) A (۲) B (۳) C (۴) $\emptyset$

۱۲- در نمودار مقابل، قسمت هاشورخورده مربوط به کدام گزینه زیر است؟

- (۱) $A - (B \cup C)$
 (۲) $A \cup (B \cap C)$
 (۳) $A - (B \cap C)$
 (۴) $(A - B) \cap (A \cap C)$

۱۳- کدام مجموعه زیر، متناهی است؟ (N مجموعه اعداد طبیعی، Z مجموعه اعداد صحیح، W مجموعه اعداد حسابی و Q مجموعه اعداد گویا هستند.)

- (۱) $\{x | x \in N, x > 3\}$ (۲) $\{x | x \in Q, 0 < x < 5\}$
 (۳) $\{2x | x \in W, x \leq 4\}$ (۴) $\{\frac{1}{x} | x \in Z, x > 5\}$

۱۴- اگر W, N, Z به ترتیب مجموعه اعداد طبیعی، حسابی و صحیح باشند، آنگاه کدام مجموعه زیر، تنها یک عضو دارد؟

- (۱) $Z - W$ (۲) $N \cap W \cap Z$ (۳) $(Z \cap W) - N$ (۴) $(N \cup W) - Z$

۱۵- اگر $A = \{\frac{2}{x} | x \in W, 0 < x < 4\}$ و $B = \{2x | x \in N, -1 < x < 3\}$ باشد، آنگاه مجموعه $A - B$ چند عضو دارد؟

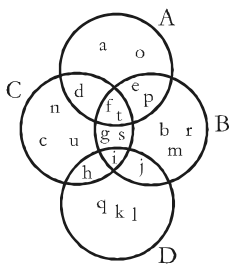
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) صفر

۱۶- اگر $A \subset B$ و $C \subset A$ باشد، در صورتی که مجموعه B دارای ۶ عضو باشد، مجموعه C حداکثر چند عضو می‌تواند داشته باشد؟

- (۱) ۶ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۲

۱۷- در یک کلاس ۳۷ نفری، ۱۵ نفر طرفدار تیم A و ۲۱ نفر طرفدار تیم B هستند و ۶ نفر به هیچ‌کدام از دو تیم A و B علاقه‌ای ندارند. چند نفر فقط طرفدار تیم A هستند؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۳ (۳) ۱۱ (۴) ۱۵

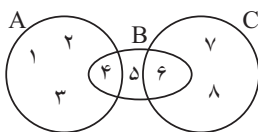

۱۸- با توجه به شکل زیر، کدام مجموعه نشان‌دهنده $(C - D) \cap (A \cap B)$ است؟

- (۱) $\{n, d, f, t, c\}$
 (۲) $\{f, t, c, p\}$
 (۳) $\{d, f, t\}$
 (۴) $\{f, t\}$

۱۹- با توجه به شکل زیر چند مورد نادرست است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
 (آ) $4 \in A$ (ب) $5 \in B$ (پ) $6 \in C$ (ت) $5 \notin A$ (ث) $B \not\subset A$

۲۰- اگر $A = \{-1, 0, 1, 2\}$ و $B = \{x | x = \frac{2}{k-1}, x \in Z, k \in A\}$ باشد، آنگاه مجموعه $A \cap B$ چند عضو دارد؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۱- بهتر است داده‌های آماری مربوط به رشد جسمی (قد و وزن) کودک را با نمودار ... و داده‌های مربوط به گروه خونی افراد یک کلاس را با نمودار ... نمایش دهیم.

(۱) دایره‌ای - چندبر فراوانی

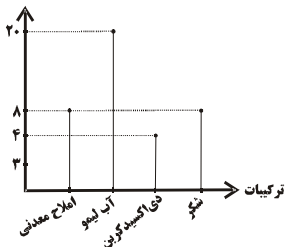
(۲) میله‌ای - دایره‌ای

(۳) مستطیلی - چندبر فراوانی

(۴) چندبر فراوانی - دایره‌ای

۲۲- نمودار میله‌ای زیر مربوط به ترکیبات یک نوشیدنی است. درصد فراوانی نسبی املاح معدنی کدام است؟

فراوانی مطلق (گرم)

(۱) ۲۲/۸

(۲) ۴۲/۸

(۳) ۲۵

(۴) ۲۰

۲۳- در نمودار ساقه و برگ زیر، به جای چه عددی می‌توان نوشت؟ (کلید نمودار ۱۲=۲) (۱)

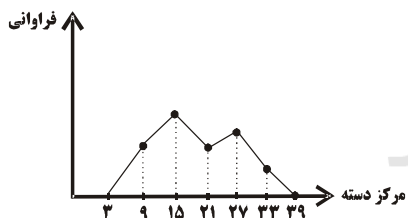
ساقه	برگ	
۱	۲	☐ ۵ ۶
۲	۲	۷
۳	۳	۴ ☐

(۱) فقط ۴

(۲) ۴ یا ۵

(۳) فقط ۶

(۴) هر رقم بزرگ تر یا مساوی ۴

۲۴- اگر مساحت زیر نمودار چندبر فراوانی زیر، ۸۴ باشد، فراوانی تجمی دسته آخر کدام است؟

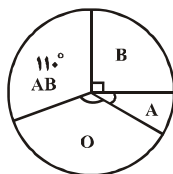
(۱) ۱۸

(۲) ۱۶

(۳) ۱۴

(۴) ۱۲

۲۵- در نمودار دایره‌ای زیر از یک جامعه ۷۲۰ نفری، اگر زاویه مربوط به گروه خونی A برابر ۳۰ درجه باشد، تعداد افراد گروه خونی O چند نفر است؟

(۱) ۲۶۰ نفر

(۲) ۱۳۰ نفر

(۳) ۳۶۰ نفر

(۴) ۱۱۰ نفر

محل انجام محاسبات

۲۶- جدول زیر درصد فراوانی نسبی گروه خونی افراد یک جامعه است. در نمودار دایره‌ای، زاویه مربوط به گروه خونی O چند درجه است؟

گروه خونی	A	B	AB	O
درصد فراوانی نسبی	۲۴	۲۲/۵	۳۶	a

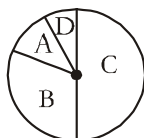
۷۲ (۴)

۶۳ (۳)

۵۴ (۲)

۴۵ (۱)

۲۷- در نمودار دایره‌ای زیر، تعداد افرادی که در دسته‌های A، B و C قرار دارند، به ترتیب ۳، ۵ و ۹ برابر تعداد افرادی است که در دسته D قرار دارند، زاویه مرکزی دسته D چند درجه است؟

۳۵ (۴)

۳۰ (۳)

۲۵ (۲)

۲۰ (۱)

۲۸- در جدول زیر، اندازه زاویه مرکزی دسته دوم در نمودار دایره‌ای چند درجه است؟

حدود دسته	[۰, ۲)	[۲, ۴)	[۴, ۶)	[۶, ۸]
فراوانی تجمعی	۳	۷	۱۲	۱۸

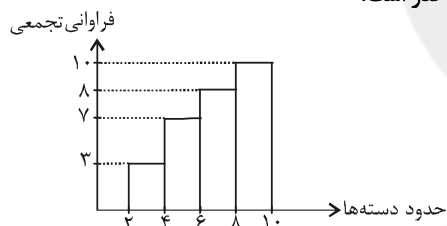
۶۳ (۱)

۸۰ (۲)

۴۸ (۳)

۵۴ (۴)

۲۹- با توجه به نمودار مستطیلی زیر، بیشترین درصد فراوانی نسبی مربوط به کدام دسته و چه قدر است؟

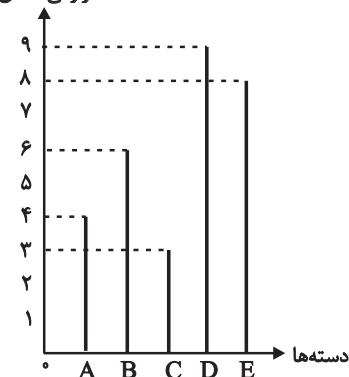
(۱) [۲, ۴) - ۳۰ درصد

(۲) [۴, ۶) - ۷۰ درصد

(۳) [۸, ۱۰) - ۸۰ درصد

(۴) [۴, ۶) - ۴۰ درصد

فراوانی مطلق

۳۰- در نمودار میله‌ای زیر، مجموع درصد فراوانی نسبی دسته‌های B و C کدام است؟

۲۵ (۱)

۳۰ (۲)

۳۵ (۳)

۴۰ (۴)

محل انجام محاسبات

۳۱- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

(الف) «...» نشان‌دهنده «قدرت اقتصادی و مادی» و هم‌چنین «سطح زندگی» مردم یک جامعه است.
(ب) آن‌چه که دربرگیرنده ارقام مختلف «درآمدی» است و در طول یک سال نصیب اعضای جامعه می‌شود، چه نام دارد؟ و دو نمونه از شاخص‌های آن کدام است؟

(ج) چنان‌چه هدف محاسبه «...» باشد، باید ارزش همه خدمات و کالاهایی که مردم یک کشور در طول یک سال چه در داخل و چه خارج از کشور تولید کرده‌اند محاسبه شود.

(د) از «کل تولید جامعه» در طول یک سال باید قسمتی را به «هزینه‌های جایگزینی» سرمایه‌های فرسوده شده اختصاص دهیم. در «اصطلاح اقتصادی» به آن چه می‌گویند؟

(ه) در کدام یک از روش‌های «محاسبه تولید کل جامعه» ارزش افزوده هر مرحله از تولید را با هم جمع می‌کنند و این رقم برابر با «ارزش نهایی محصول تولید شده» است؟

(۱) الف) میزان تولید کالا و خدمات، ب) درآمد ملی - درآمد حقوق‌بگیران - درآمد صاحبان مشاغل آزاد، ج) تولید ملی، د) هزینه استهلاک، ه) روش تولید

(۲) الف) تفوق صادرات بر واردات، ب) تولید ناخالص ملی - درآمد صاحبان سرمایه - سودی که به «سرمایه» تعلق می‌گیرد، ج) تولید داخلی، د) هزینه نهایی، ه) روش هزینه‌ای

(۳) الف) غنا و فراوانی منابع طبیعی و اقتصادی، ب) تولید ناخالص داخلی - اجاره‌بها یا مال الاجاره - درآمد صاحبان املاک و مستغلات، ج) تولید ناخالص داخلی، د) هزینه ثابت، ه) روش درآمدی

(۴) الف) استفاده از تکنولوژی مدرن در تمام بخش‌های اقتصادی، ب) درآمد سرانه - دستمزدها - سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسات می‌شود، ج) تولید سرانه ملی، د) هزینه متغیر، ه) روش استفاده از سال پایه و قیمت ثابت

۳۲- در کدام دسته از کشورها عملاً شاخص تولید ناخالص داخلی از شاخص تولید ناخالص ملی بیش‌تر است؟

(۱) کشورهای سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر خارجی

(۲) کشورهایی که نیروی کار و سرمایه‌های زیادی از آن‌ها در خارج از مرزهایشان کار می‌کنند.

(۳) کشورهایی که مهاجرت‌پذیری بسیار و ورود سرمایه بالایی به کشور دارند.

(۴) کشورهای سرمایه‌پذیر با نیروی کار بالای مهاجر به خارج از مرزهای کشور

۳۳- با توجه به نمودار زیر که تصویری ساده از اقتصاد یک جامعه را نشان می‌دهد:

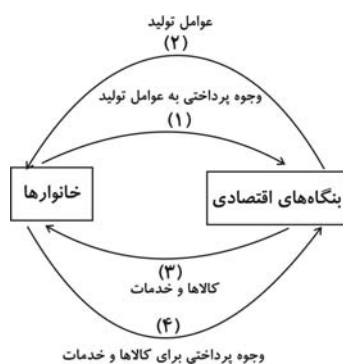
الف) عناوین کدام دو مسیر نادرست است؟ ب) محاسبه تولید کل جامعه به روش هزینه‌ای مربوط به کدام مسیر است؟ ج) کدام یک از اعضاء هم مصرف‌کننده و هم مالک عوامل تولیدند؟

(۱) الف) ۱ و ۲، ب) مسیر ۴، ج) خانوارها

(۲) الف) ۱ و ۲، ب) مسیر ۲، ج) خانوارها

(۳) الف) ۳ و ۴، ب) مسیر ۴، ج) سازمان‌های تولیدی

(۴) الف) ۳ و ۴، ب) مسیر ۲، ج) سازمان‌های تولیدی

۳۴- در یک جامعه فرضی، چنانچه کشاورزان هر کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۴۰۰۰ ریال به «کارگاه‌های ریسندگی» بفروشند، کارگاه‌های ریسندگی، این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل کرده و به ارزش ۵۰۰۰ ریال به «کارگاه‌های پارچه‌بافی» بفروشند، و در کارگاه‌های پارچه‌بافی، نخ به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۸۰۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک» فروخته شود و در این کارگاه‌ها، «پارچه» به «پوشاک» تبدیل شود و به مبلغ ۱۶۰۰۰ ریال به دست مصرف کنندگان برسد. با توجه به این «داده‌ها و ستاده‌ها»: الف) «ارزش افزوده مرحله اول و چهارم» چند ریال است؟ ب) نام دیگر این روش چیست؟ ج) نام روشی که در آن «کل پولی که از طرف خانوارها به سمت بنگاه‌ها جریان پیدا می‌کند، محاسبه می‌شود» و همچنین نام روشی که در آن، «کل پولی که از طرف بنگاه‌های اقتصادی به سمت خانوارها جریان می‌یابد، محاسبه می‌شود» به ترتیب کدام است؟ د) «کارشناسان محاسبه ارزش تولید کل جامعه» برای جلوگیری از اشتباه در محاسبه به چه اقدامی متوسل می‌شوند؟

۱) الف) ۴۰۰۰ ، ۸۰۰۰ (ب) روش هزینه‌ای، ج) روش تولید و روش ارزش افزوده، د) هر سه روش را به کار می‌گیرند و هر کدام که بیش تر بود، آن را منظور می‌کنند.

۲) الف) ۴۰۰۰ ، ۸۰۰۰ (ب) روش تولید، ج) روش هزینه‌ای و روش درآمدی، د) حداقل دو روش را برای محاسبه به کار می‌گیرند و جواب‌ها را مقایسه می‌کنند.

۳) الف) ۸۰۰۰ ، ۴۰۰۰ (ب) روش هزینه‌ای، ج) روش ارزش افزوده و روش تولید، د) دو روش را به کار می‌گیرند و میانگین آن‌ها را منظور می‌دارند.

۴) الف) ۸۰۰۰ ، ۴۰۰۰ (ب) روش تولید، ج) روش هزینه‌ای و روش درآمدی، د) حداقل دو روش را برای محاسبه به کار می‌گیرند و جواب‌ها را مقایسه می‌کنند.

۳۵- اطلاعات جدول زیر نشان‌دهنده ارزش پولی کلیه کالاها و خدمات نهایی است که در طول یک سال در محدوده مرزهای جغرافیایی یک کشور تولید شده است. الف) تولید خالص داخلی این کشور چند میلیون ریال است؟ ب) تولید ناخالص داخلی آن چند میلیون ریال است؟ پ) تولید خالص داخلی سرانه، در صورتی که جمعیت این کشور ۲۵ میلیون نفر باشد، چند ریال است؟

۱	مواد غذایی	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	ماشین‌آلات	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۳	پوشاک	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	خدمات	$\frac{۳}{۲}$ ارزش مواد غذایی
۵	استهلاک	$\frac{۱}{۵}$ ارزش ماشین‌آلات

۱) الف) ۸۵۰ (ب) ۹۵۰ (پ) ۳۴

۲) الف) ۸۵۰ (ب) ۹۵۰ (پ) ۵۴

۳) الف) ۹۵۰ (ب) ۸۵۰ (پ) ۳۴

۴) الف) ۹۵۰ (ب) ۸۵۰ (پ) ۳۵

۳۶- فرض کنید میزان تولید کل یک جامعه در طی سه سال متوالی به قیمت جاری، معادل ۱۰۰۰، ۱۱۰۰ و ۱۲۵۰ هزار میلیارد ریال باشد، با در نظر گرفتن سال اول به عنوان سال پایه، مقدار تولید جامعه در سه سال مورد نظر بر حسب قیمت‌های سال اول، به ترتیب، معادل ۱۰۰۰، ۱۰۷۰ و ۱۱۴۰ هزار میلیارد ریال است. در این صورت:

۱) از ۱۰۰ هزار میلیارد ریال افزایش تولید کل در سال دوم نسبت به سال اول، ۳۰ هزار میلیارد ریال آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

۲) از ۲۵۰ هزار میلیارد ریال افزایش تولید کل در سال سوم نسبت به سال اول، ۱۱۰ هزار میلیارد ریال آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

۳) از ۱۰۰ هزار میلیارد ریال افزایش تولید کل در سال دوم نسبت به سال اول، ۷۰ هزار میلیارد ریال آن ناشی از افزایش قیمت‌ها است.

۴) از ۲۵۰ هزار میلیارد ریال افزایش تولید کل در سال سوم نسبت به سال اول، ۱۴۰ هزار میلیارد ریال آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

۳۷- با توجه به اطلاعاتی که از جامعه A در دست است، ارزش تولید خارجیان مقیم کشور، چند میلیارد ریال است؟

- ارزش تولید خالص ملی: ۳۵۵,۰۰۰ میلیارد ریال

- ارزش تولید ناخالص داخلی: ۳۶۵,۰۰۰ میلیارد ریال

- هزینه استهلاک سالانه: ۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال

- ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند: ۴۰,۰۰۰ میلیارد ریال

(۱) ۱۰,۰۰۰ (۲) ۳۰,۰۰۰ (۳) ۱۵,۰۰۰ (۴) ۲۰,۰۰۰

۳۸- در چهار کشور فرضی A، B، C و D به ترتیب میزان درآمد ملی در سال جاری برابر با ۴۰۰۰، ۸۰۰۰، ۵۰۰۰ و ۱۶۰۰۰ میلیون ریال

است. اگر جمعیت این کشورها در همان سال به ترتیب برابر با ۱۰ و ۲۰ و ۵ و ۴۰۰ میلیون نفر باشد، به ترتیب از راست به چپ، سطح

زندگی و رفاه مردم در کدام کشورها در سال جاری بدترین و بهترین وضعیت را داشته است؟

(۱) A-D (۲) C-D (۳) D-A (۴) D-C

۳۹- میزان تولید کل کشوری در طی سه سال پیاپی به ترتیب ۵۰۰۰، ۵۶۰۰ و ۶۵۰۰ میلیارد ریال اعلام شده است. با انتخاب سال اول به عنوان سال پایه، میزان

تولید کل کشور مذکور در سه سال مورد نظر به ترتیب ۵۰۰۰، ۵۴۸۰ و ۶۲۵۰ میلیارد ریال اعلام شده است. بر این اساس به ترتیب از راست به چپ:

الف) افزایش مقدار تولید در سال دوم چند میلیارد ریال است؟ ب) افزایش قیمت‌ها در سال سوم چند میلیارد ریال است؟ ج) علت محاسبه

تولید کل به قیمت ثابت چیست؟

(۱) ۷۵۰ - ۲۵۰ - از بین بردن اثر نوسانات اقتصادی (۲) ۴۸۰ - ۲۵۰ - جلوگیری از محاسبه مضاعف

(۳) ۲۵۰ - ۱۲۵۰ - از بین بردن اثر تغییرات قیمت (۴) ۴۸۰ - ۲۵۰ - از بین بردن اثر تغییرات قیمت

۴۰- جدول زیر حاوی اطلاعات فرضی مربوط به تولید کل کشوری در سه سال پیاپی است. اگر میزان تورم در سال دوم و سوم معادل ۲۴۷ و ۱۶۳۱ هزار

میلیارد ریال باشد؛ به ترتیب (از راست به چپ):

سال	تولید کل
۱۳۸۱	۱۳۸۰
۱۳۷۹	۴۲۹۰
تولید کل به قیمت جاری (هزار میلیارد ریال)	۷۸۰۰
تولید کل به قیمت ثابت (هزار میلیارد ریال)	۵۸۳۰

الف) تولید کل در سال دوم و سوم، کدام است؟

ب) افزایش مقدار تولید در سال دوم و سوم، چقدر است؟

(توجه: سال پایه، سال ۱۳۷۹ منظور شده است.)

(۱) الف) ۵۵۸۳ - ۹۴۳۱، ب) ۱۲۹۳ - ۵۱۴۱ (۲) الف) ۶۰۷۷ - ۶۱۶۹، ب) ۱۵۴۰ - ۱۸۷۹

(۳) الف) ۵۵۸۳ - ۶۱۶۹، ب) ۱۲۹۳ - ۱۸۷۹ (۴) الف) ۶۰۷۷ - ۹۴۳۱، ب) ۱۵۴۰ - ۵۱۴۱

۴۱- حروف اصلی قافیه در کدام گزینه مطابق قاعده (۱) است؟

- (۱) این سخن در سینه دخل مغزهاست / در خموشی مغز جان را صد نماست
- (۲) گشت دریاها مسخرشان و کوه / چار عنصر نیز بنده آن گروه
- (۳) آلا یا ایها الساقی ادر کأساً و ناولها / که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها
- (۴) گلبن عیش می‌دمد ساقی گل‌عدار کو / باد بهار می‌وزد باده خوش‌گوار کو

۴۲- تبصره قافیه در کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

«با کاروان مصری چندین شکر نباشد / در لعبتان چینی زین خوبتر نباشد»

- (۱) در فضایش بال و پر نتوان گشود / با کلیدش هیچ در نتوان گشود
- (۲) آن کو به شکرریزی شور از شکر انگیزد / هر دم لب شیرینش شوری دگر انگیزد
- (۳) چه کسانی که در قصد دل ریش کسانند / با من خسته برآند که از پیش برآند
- (۴) می‌کند بند غلامان سخت‌تر / حریت می‌خواند او را بی‌بصر

۴۳- قافیه در کدام بیت درست نیست؟

- (۱) صحن بستان ذوق‌بخش و صحبت یاران خوش است / وقت گل خوش باد کز وی وقت میخواران خوش است
- (۲) ای که با سلسله زلف دراز آمده‌ای / فرصت باد که دیوانه‌نواز آمده‌ای
- (۳) در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع / شب‌نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع
- (۴) طفیل هستی عشقند آدمی و پری / ارادتی بنما تا سعادت بیبری

۴۴- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- (۱) ناقه جسم ولی را بنده باش / تا شوی با روح صالح خواجه‌تاش
- (۲) آن‌که از کبرش دلت لرزان بود / چون شوی چون پیش تو گریان شود
- (۳) میوه‌ات باید که شیرین‌تر شود / چون رسن تابان نه واپس‌تر رود
- (۴) شکر یزدان را که چون او شد پدید / در خیالش جان خیال خود بدید

۴۵- خط عروضی کدام بیت درست است؟

- (۱) اگر تو بر دل آشفنگان ببخشایی / ز روزگار من آشفته‌تر چه می‌خواهی
اگر تَبْر دِلَاشْفَنگانِ بَبخِشایی / زِ رُوزگارِ مَن‌اشفَتِ تَر چِ می‌خواهی
- (۲) آن کیست کاندر رفتنش صبر از دل ما می‌برد / ترک از خراسان آمده‌ست از پارس یغما می‌برد
آن کیست کاندَر رَفْتَنش صَبْر از دِلِ ما می‌برد / تَرک از خراسان‌امَدست از پارس یغما می‌برد
- (۳) آب و آتش به هم آمیخته‌ای از لب لعل / چشم بد دور که بس شعبده‌باز آمده‌ای
آبِ آتش بَ هَم‌امیختِ ای از لبِ لعل / چشمِ بَد دور کِ بَس شُعْبَدِ بازآمَدِ ای
- (۴) مرا ندیده بگیرید و بگذرید از من / که جز ملال نصیبی نمی‌برید از من
مَرا نَدیده بَگیرید و بَگذرید از مَن / کِ جُز مَلاَل نَصیبی نمی‌بَرد از مَن

۴۶- تقطیع هجایی کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

(۱) کارم از دست شد ز دست فراق: -UU-U-U--U-

(۲) گرنه شبستی رخس کی شودی بی نقاب: -U--UU--U--UU-

(۳) ز خوان وصل تو کردم خلال و دست بشستم: --UU-U-U--UU-U-U

(۴) یا رب چه نطفه بود نمی دانم: ---UU--UU--

۴۷- طبق قواعد عروضی در تقطیع هجایی کدام بیت هجای کشیده دیده نمی شود؟

(۱) نبود نقش دو عالم که رنگ الفت بود / زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت

(۲) به بزمگاه چمن دوش مست بگذشتم / چو از دهان توام غنچه در گمان انداخت

(۳) من از ورع می و مطرب ندیدمی زین پیش / هوای مغیجگانم در این و آن انداخت

(۴) ز شرم آن که به روی تو نسبتش کردم / سمن به دست صبا خاک در دهان انداخت

۴۸- وزن یک مصراع از کدام بیت « -U-/U-UU/--U-/U-UU » است؟

(۱) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی

(۲) مژه‌ها و چشم یارم به نظر چنان نماید / که میان سنبلستان چرد آهوی خطایی

(۳) چرا نه در پی عزم دیار خود باشم / چرا نه خاک سر کوی یار خود باشم

(۴) چو آفتاب می از مشرق پیاله برآید / ز باغ عارض ساقی هزار لاله برآید

۴۹- تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر، کدام است؟

«رستم و بهرام را به هم چه مضاف است/ این دو خلف را به هم چه خشم و خلاف است؟»

(۱) -/U-U-/U-U-/U-U-/U-U-/U-U-/U-U-

(۲) -/U-U-/U-U/--U-/U-U-/U-U/--U-

(۳) -/UU-/UU-/UU-/UU-/UU-/UU-/UU-

(۴) -/UU-/U-U-/UU-/UU-/UU-/U-U-/UU-

۵۰- با توجه به قواعد عروضی، در مصراع کدام گزینه ارکان غیر پایانی دیده می شود؟

(۱) به صد گلشن دواندی ریشه وهم

(۲) در طلبت شب چه جنون‌ها گذشت

(۳) دیار هند و اقالیم ترک بسپارند

(۴) به حدیث در نیایی که لبث شکر نریزد

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

تاریخ ادبیات (عصر رودکی، عصر فردوسی
صفحه‌های ۲۵ تا ۶۰
تاریخ ادبیات ۲: عصر خواجه رشید الدین،
عصر صائب
صفحه‌های ۳۱ تا ۵۵
آرایه‌های ادبی،
بیان
(تشبیه، تشبیه پلیغ)
صفحه‌های ۴۹ تا ۶۰

۵۱- ویژگی‌های شعر و نثر عصر فردوسی در همه موارد کاملاً درست است؛ به جز ...

(۱) شمار ایرانیان دانشوری که برای آثار خود، زبان عربی را به کار می‌گرفتند، نسبت به دوره‌های قبل کمتر نشده بود.

(۲) غلبه روح ایران‌دوستی و احساس نیاز به هویتی مستقل منجر به ارائه نخستین اثر مستقل نثر فارسی شد.

(۳) شمار شاعران این عصر، زیاد و قالب‌ها و مضامین شعری متنوع است.

(۴) در این عصر برای نخستین بار، شعر دری با تمام ویژگی‌های زبانی و مضمونی خود، رو به گسترش نهاد.

۵۲- بیت «از شمار دو چشم، یک تن کم / وز شمار خرد، هزاران بیش» در سوگ چه کسی سروده شده است؟ لقب او چه بود؟

(۱) رودکی - سلطان شاعران

(۲) بوشکور بلخی - خردمند اندوهگین

(۳) شهید بلخی - شاعر خرد

(۴) کسای - نقاش چیره‌دست طبیعت

۵۳- کدام گزینه درباره «بوشکور بلخی» نادرست است؟

(۱) این شاعر شیفته دانایی در قرن چهارم هجری می‌زیست.

(۲) از نظر فکر و زبان و جلوه‌های شعری، بوشکور حد واسط رودکی و فردوسی به‌شمار می‌رود.

(۳) میان سال‌های ۳۳۳ تا ۳۳۶ هـ. ق. مثنوی آفرین‌نامه را به نظم درآورد.

(۴) مثنوی بوشکور، امروز تقریباً به‌طور کامل باقی مانده است.

۵۴- عبارت کدام گزینه در مورد شخص مذکور، صحیح نیست؟

(۱) سرمشق ناصر خسرو در اشعار زهدآمیز و ارادت به خاندان پیامبر (رودکی)

(۲) پیشگام قوامی رازی و محتشم کاشانی در منقبت و مرثیه (کسای)

(۳) کودکی او، با دوران آخر عمر رودکی مصادف بود. (بوشکور بلخی)

(۴) در میان آثار او، قصیده، غزل، قطعه، رباعی و مثنوی‌هایی به چشم می‌خورد. (رودکی)

۵۵- موفق‌ترین داستان حماسی ادبیات فارسی پس از شاهنامه ... است و ابومنصور دقیقی توسی را در نظم داستان‌های ملی، پیشوای ... می‌دانند.

(۱) گرشاسپ‌نامه - فردوسی

(۲) گرشاسپ‌نامه - اسدی توسی

(۳) گشتاسپ‌نامه - اسدی توسی

(۴) گشتاسپ‌نامه - فردوسی

۵۶- کدام عبارت، درباره حکیم فردوسی و شاهنامه، «کاملاً» درست است؟

(۱) مهم‌ترین و طولانی‌ترین بخش شاهنامه، دوره دوم یا دوره پهلوانی است.

(۲) دوره سوم شاهنامه از حکومت کیخسرو آغاز می‌گردد و به مرگ یزدگرد سوم ختم می‌شود.

(۳) دقیقی توسی و ابومنصور عبدالرزاق توسی، مشوقین اصلی فردوسی در سرودن شاهنامه بودند.

(۴) یکی از منابع مهم فردوسی در سرودن شاهنامه، علاوه بر شاهنامه ابومنصوری، گرشاسپ‌نامه اسدی توسی بود.

۵۷- به ترتیب «نخستین کتاب مستقل نثر فارسی» و «ترجمه تاریخ مفصل طبری به فارسی» به دستور و سفارش چه کسانی پدید آمد؟

(۱) منصور بن نوح سامانی - نوح بن منصور سامانی

(۲) محمد بن عبدالرزاق توسی - منصور بن نوح سامانی

(۳) محمد بن عبدالرزاق توسی - ابوعلی بلعمی

(۴) ابومنصور موقّ هروی - ابوعلی بلعمی

۵۸- عبارات زیر، هر کدام، یکی از آثار ابتدایی نثر فارسی را توصیف می‌کنند. موضوع چند اثر در مقابل عبارت مربوطه نادرست است؟

- دومین کتاب مهمی که به نثر فارسی در زمان سامانیان فراهم آمده است. (ترجمه قرآن)

- مترجم آن با حذف مطالبی از اصل کتاب، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورده است. (تاریخ)

- وفات مؤلف آن به سال ۳۷۱ هـ. ق. بوده است؛ لذا تاریخ تألیف آن باید نیمه دوم قرن چهارم باشد. (درمان بیماری‌ها)

- نثر علمی فارسی با این کتاب آغاز می‌شود. (جغرافیا)

- تنها مقدمه آن که حدود پانزده صفحه می‌شود، از طریق بعضی از نسخه‌های خطی به دست ما رسیده است. (تاریخ گذشته ایران)

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۵۹- هر دو مورد کدام گزینه نادرست است؟

(الف) مغولان، به دلیل این که دارای زبان و فرهنگی بیگانه بودند، عملاً محدودیتی برای پیشرفت زبان فارسی پدید آوردند.

(ب) استفاده از واژه‌های ترکی در نثر فارسی، قبل از عصر خواجه رشیدالدین شروع شده بود.

(ج) تألیف «جامع‌التواریخ» در سال ۷۱۸ هـ. به پایان رسید.

(د) تاریخ خوارزمشاهیان، فتوحات چنگیزخان و فتح قلعه‌های اسماعیلیه از جمله موضوعات کتاب «تاریخ جهان‌گشا» هستند.

(۱) الف و ج (۲) ج و د (۳) الف و ب (۴) ب و ج

۶۰- کدام گزینه درباره عصر اوج تاریخ‌نویسی در ایران نادرست بیان شده است؟

(۱) در این عصر به دلیل حضور بیگانگان و حکومت آنان در ایران و همچنین مهاجرت بسیاری از علمای شیعه به ایران، هجوم لغات ترکی و عربی در زبان فارسی افزایش یافت؛ اما اثر آن در قلم همه نویسندگان یکسان نبود.

(۲) تاریخ جهان‌گشا از مهمترین آثار ادبی و تاریخی سده هشتم هجری است که نویسنده در آن بهتر از هر نویسنده‌ای توانسته اوضاع اجتماعی و باورها و خلیقات زمانه مغولان را منعکس کند.

(۳) نثر تاریخ جهان‌گشا مصنوع و دشوار و سرشار از لغات عربی و مغولی است اما با این وجود، جوینی از معنا و محتوا غافل نمانده و کتابش روی هم رفته در زمره بهترین متون تاریخی عصر مغول است.

(۴) در این دوره همان شیوه‌های نویسندگی دوره‌های قبل ادامه پیدا کرد و نویسندگان متکلف از کاربرد واژه‌های ترکی که در این دوران رو به افزایش بود، روی گردان نبودند.

۶۱- بیت زیر از کیست و بیانگر کدام ویژگی شعر عصر صائب است؟

«دل آسوده‌ای داری مه‌رس از صبر و آرامم / نگین را در فلاخن می‌نهد بی‌تابی نامم»

(۱) کلیم همدانی - جان‌بخشی به مفاهیم و اشیا

(۲) کلیم همدانی - توجه به تجربیات روزمره

(۳) واعظ قزوینی - رواج حکمت عامیانه

(۴) صائب - خیال‌پردازی دور از ذهن

۶۲- متن «در سال ۱۰۵۴ هـ. ق. دیده به جهان گشود. آن‌گاه که به شغل نویسندگی و شاعری روی آورد، چون شاهزاده از وی خواست که برای

او قصیده‌ای مدحی بسراید، نپذیرفت و از خدمت دستگاه او کناره گرفت، تا در سال ۱۱۳۳، در هفتاد و نه سالگی بدرود حیات گفت.»، کدام

سراینده را به یاد می‌آورد؟

(۱) بیدل عظیم‌آبادی (۲) ابوطالب کلیم

(۳) شمس‌الدین محمد بافقی (۴) عبدالرحمان جامی

۶۳- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) فتوحات شاه جهانی اثری از کلیم کاشانی است که در اواخر عمر مأمور به نظم کشیدن این مثنوی شد.
- ۲) نکات و مراسلات، عرفات و محیط اعظم از آثار منثور بیدل عظیم آبادی هستند.
- ۳) مثنوی‌هایی با عنوان قندهارنامه و محمود و ایاز، از آثار زیبای صائب تبریزی‌اند.
- ۴) گزیده‌ای از غزلیات بیدل در پایان کتاب شاعر آینه‌ها به انتخاب شفیع کدکنی به چاپ رسیده است.

۶۴- به ترتیب مرثیه «دوازده بند»، در چه قالبی و مثنوی «خلد برین» به تقلید از کدام شاعر سروده شده است؟

- ۱) ترکیب‌بند - سعدی
- ۲) ترکیب‌بند - نظامی
- ۳) ترجیع‌بند - سنایی
- ۴) ترجیع‌بند - عطار

۶۵- در کدام گزینه «وجه شبه» محذوف نیست؟

- ۱) لوح نه چرخ چو خورشید به دستم دادند / در این گنج به روی دل خود وا کردم
- ۲) پشت زمین ز لنگر کوه وقار او / در لرزه چون ز رطل گران دست رعشه‌دار
- ۳) دشمن اگر شود به مثل کوهی از حدید / خواهد به خون نشست ز تیغ تو تا کمر
- ۴) در این آستان گشته خورشید و ماه / چو نقش قدم وقف بر خاک راه

۶۶- در بیت کدام گزینه، میان دو چیز رابطه همانندی برقرار شده است؟

- ۱) هر کس که های و هوی نکشید، اهل روزگار / گوش رضا به گفت و شنیدش نمی‌کنند
- ۲) خونریز عشق بین که جگرگوشه خلیل / آید به زیر تیغ و شهیدش نمی‌کنند
- ۳) از نوحه مرد عرفی مجنون و اهل هوش / گوشی به نغمه‌های نشیدش نمی‌کنند
- ۴) یوسف‌وش آن که راست رود بهر فتح باب / محتاج التفات کلیدش نمی‌کنند

۶۷- در همه گزینه‌ها به جز ... «تشبیه بلیغ» وجود دارد.

- ۱) ز شعله دم تیغ تو جان خشم فروزان / فروغ آتش سوزنده بر گیاه مبارک
- ۲) مه و خورشید عرق چین و کلاهی است که ما / از سر بلهوسی بر فلک انداخته‌ایم
- ۳) شمع می‌داند به شب‌ها محنت پروانه را / قدر عاشق را کسی داند که داغش بر دل است
- ۴) عشق ناخوانده مرا بر سر راهی ره داد / که نعیمش همه زخم است و نمکدان داغ است

۶۸- تعداد آرایه تشبیه در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) نیست غیر از رشته طول امل چون عنکبوت / آنچه از ما بر در و دیوار می‌ماند به جا
- ۲) تا تو می‌لرزی به تار و پود هستی همچو موج / قسمت از دریای گوهر خار و خس باشد تو را
- ۳) با سمن چون نسبت آن پیکر سیمین کنم؟ / پیکر گل خار ناسازست پهلوی تو را
- ۴) می‌چکد آتش چو شمع از چهره شرمین تو را / می‌شود روشن چراغ کشته بر بالین تو را

۶۹- تمام ارکان تشبیه در همه گزینه‌ها وجود دارد به جز ...

- ۱) ره حرف مسدود شد بر دهن / که چون تخم در خاک ماندی سخن
- ۲) به کام من بود جمعیت خاطر پریشانی / ز بس هر عضو من دارد چو سیماب اضطراب از هم
- ۳) همچو فواره سرشکم ز گلو می‌زد جوش / ضبط کردم نفس و آبله پا کردم
- ۴) قوی سرینجه شد طبعم نجیب از خامه فکرت / از این آهوی آهوگیر صید شیرها کردم

۷۰- در کدام بیت بیش از دو تشبیه به کار رفته است؟

- ۱) خسرو خوبانی و من عاشقت فرهادوار / کام شیرین کن مرا از لعل شکر بار خویش
- ۲) عشق تو در مخزن جانم نهاد اسرار خویش / دل ز اسرارش اثرها یافت در گفتار خویش
- ۳) بلبل جان بی‌گل روی تو افغان می‌کند / همچو قمری کو بنالد در فراق یار خویش
- ۴) عاشقان زرد رخ هر لحظه پیدا می‌کنند / سکه سودای بر روی چون دینار خویش

■ عین الأصحّ و الأدقّ فی الجواب للترجمة أو التعريب: (۷۴ - ۷۱)

۷۱- «یا طلباب العلوم! أنتم لا تحتاجون فی بلوغکم الغایة إلى خلق غیر خلقکم»:

(۱) ای دانش‌آموزان! شما در رسیدن به هدفان نیازمند آفرینشی جز خود نیستید.

(۲) ای دانشجویان! شما در نیل به اهدافتان تنها به آفرینش خودتان نیازمندید.

(۳) ای طالبان علوم! شما در رسیدنتان به هدف نیازمند به آفرینشی غیر از آفرینش خود نیستید.

(۴) ای طالبان علوم! شما در رسیدنتان به هدف تنها به آفرینش خود نیاز دارید نه آفرینش‌های دیگر.

۷۲- عین الصّحیح بین التّجمات:

(۱) أتعجب كيف لا یفرّق بعض الناس بین التواضع و العجب: تعجب می‌کنم چگونه مردم هنوز میان فروتنی و خودپسندی تفاوت نمی‌گذارند.

(۲) صدیقی عرف لی الاسم الجامد و الاسم المشتق: دوستی اسم جامد و اسم مشتق را به من معرفی کرد.

(۳) یشرط الصرّفیون فی اسم التفضیل شرایط خاصّة: دانشمندان علم صرف اسم تفضیل را دارای شرایطی دانسته‌اند.

(۴) الثقافة الاسلامیة نمت فی حضن الحضارة الإیرانیة: فرهنگ اسلامی در دامن تمدن ایرانی رشد نمود.

۷۳- عین الخطأ:

(۱) همانا یکی از عالمان بزرگ از فرزندش پرسید: «لقد سأل أحد الأئمّة العظیمة وکذّه،»

(۲) کدام هدف را در زندگی می‌خواهی ای پسرکم: «أیّ غایة تطلب فی حیاتک یا بُنیّ،»

(۳) و دوست داری که کدام مرد از مردان بزرگ باشی؟: «و ایّ رجلٍ من عظماء الرجال تحبُّ أن تكون؟»

(۴) پس او را پاسخ داد: دوست دارم که مانند تو باشم! «فأجابّه: أحبُّ أن أكون مثلك!»

۷۴- «توکل بر خداوند یکی از فضائل اخلاقی است که به معنای اعتماد کردن بنده بر خدای متعال و واگذار کردن همه کارهای خود به او

است!»:

(۱) إنّ التوکل علی الله هو احدی الفضائل الأخلاقیة الّتی تعنی إعتماذ العبد علی الله تعالی و إسناد اموره إلیه کلّها!

(۲) التوکل علی الله هو واحدٌ من الفضائل الخلقی الّتی تعنی إعتماذ عبده علیه و إسناد اموره کلّها إلیه!

(۳) إنّ التوکل إلی الله هو واحد من الفضائل الأخلاقیة الّتی یعنی إعتماذ عبد الله تعالی إلیه و إسناد کلّ اموره إلیه!

(۴) إنّ التوکل إلی الله هو احدی الفضائل الأخلاقیة الّتی تعنی إعتماذ العبد إلی الله و إسناد کلّ اموره له!

۷۵- عین الصّحیح فی التّشکیل: «الصّفة المشبّهة ان دلّت علی لون أو عیب تصاغ علی وزن «أفعل»:

(۱) أن - عیب - تصاغ - أفعل (۲) دلّت - لون - وزن - أفعل

(۳) المشبّهة - علی - تصاغ - وزن (۴) إن - دلّت - عیب - وزن

٧٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الإِعْرَابِ:

«يَذَلَّ اللهُ مِنْ يَشَاءُ وَ يُنْزِعُ مَلِكَهُ.»

- (١) «من»: اسم - موصول خاص - معرفة - مبني / مفعول به و منصوب
- (٢) «ملك»: مفرد مذكّر - جامد - معرف بالإضافة - منصرف / فاعل و مرفوع
- (٣) «يشاء»: للغائب - مجرد ثلاثي - معتل / فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر و الجملة صلة
- (٤) «يذلّ»: مجرد ثلاثي - صحيح و سالم - متعدّد - مبني للمعلوم / فعل و فاعله إسم ظاهر

٧٧- عَيْنِ اسْمًا يُصَاغُ مُؤَنَّثَةً عَلَى وَزْنِ «فَعْلَاءُ»:

- (١) فِي بِلْدَانَا أَجْمَلَ الْمَنَاطِرِ الطَّبِيعِيَّةِ فِي الْعَالَمِ!
- (٢) «قَرَأْنَا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عَوْجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ!»
- (٣) مَا أَقْبَلَ الْيَأْسَ عَلَيْنَا، لِأَنَّا مَتَوَكَّلُونَ!
- (٤) مَنْ كَانَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا أَعْمَى فَهُوَ خَاسِرًا!

٧٨- عَيْنِ جُمُوعِ التَّكْسِيرِ كُلِّهَا مُشْتَقَّةٌ:

- (١) أَنْصَارٌ - عَبَادٌ - أَنْثٌ - عِيُونٌ
- (٢) مَسَامِيرٌ - قَلَائِلٌ - خَوَاصٌ - صِيْحَاحٌ
- (٣) قَوَاعِدٌ - مُنَى - أَحْيَاءٌ - أَحْيَانٌ
- (٤) أَفْضَالٌ - جَمَاهِيرٌ - حُرُوبٌ - قِضَاةٌ

٧٩- عَيْنِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ الَّتِي لَيْسَ فِيهَا الْإِسْمُ الْمَشْتَقُّ:

- (١) «أَمْ تَسْأَلُهُمْ إِجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ»
- (٢) «أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَ هُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ»
- (٣) «وَ لَا تَطْعَ كُلِّ حِلَافٍ مَهِينٌ»
- (٤) «قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ، مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ»

٨٠- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَوْلَ الْأَسْمَاءِ الْمَعْيَنَةِ:

- (١) هَذِهِ الْوَرْدَةُ حَمْرَاءُ: اسْمٌ تَفْضِيلٌ
- (٢) أَخُوكَ يَزُورُكَ مَهْنَتًا: اسْمٌ الْمَفْعُولِ
- (٣) لَكَ نَفْسٌ أُبَيَّةٌ: صِفَةٌ مَشَبَّهَةٌ
- (٤) ذَلِكَ الرَّجُلُ مَتَّهِمٌ: اسْمٌ الْفَاعِلِ

تاریخ شناسی

انسان و تاریخ
زمان و اهمیت آن در تاریخ
صفحه‌های (۲۸۵)

۸۱- چه عاملی علت «اکتفا نکردن برخی مورخان به نوشتن اخباری که می‌شنوند و تحقیق و تصحیح و تحلیل در مطالب کتاب‌های تاریخی»

می‌باشد؟

- (۱) افزایش فراوان کتاب‌های تاریخی و مطالب آن‌ها و نیز افزایش طول تاریخ بشر
- (۲) در معرض فراموشی قرار گرفتن وقایعی که ثبت و ضبط نشده‌اند.
- (۳) مفهوم گسترده تاریخ که علاوه بر تعیین وقت رخدادها به شرح، تحلیل و تفسیر آنان نیز می‌پرداخت.
- (۴) اهمیت اطلاع از گذشته برای انسان از روزگاران دور و ارزش تربیتی آن

۸۲- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تا قبل از اختراع خط، حافظه نقلان و سنت‌گرایی کهن‌سالان مهم‌ترین عوامل حفظ و توجه انسان به تاریخ بود.
- (۲) تفاوت نتایج مطالعات تاریخی افراد درباره موضوعی واحد معلول تفاوت میزان شناخت و علاقه انسان‌ها نسبت به رخدادهای گذشته است.
- (۳) تجربه و توانایی فکری مورخ در طراحی و برنامه‌ریزی، در مرحله سنجش و گزینش نقش بسیار مهمی دارد.
- (۴) این‌که مورخ باید درباره موضوع مورد تحقیق از هیچ نکته‌ای چشم‌پوشی نکند، مربوط به صفت امانتداری او می‌باشد.

۸۳- چرا کار مورخ برای حفظ اخبار و انتقال آن، کار مشکلی است؟ زیرا ...

- (۱) جامعه و فرهنگ بشری مدام در حال تغییر و تحول است.
- (۲) همه آنچه در طول تاریخ رخ داده است، قابلیت و ضرورت ثبت ندارد.
- (۳) وقایعی که در اجتماع رخ می‌دهند همواره در معرض خطر فراموشی هستند.
- (۴) مورخ علاوه بر تعیین وقت رخدادها، به شرح و تفسیر آن‌ها نیز می‌پردازد.

۸۴- با توجه به مراحل انجام پژوهش تاریخی، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تنظیم اخبار براساس ترتیب زمانی وقایع و نیز ارتباط میان آن‌ها انجام می‌شود.
- (۲) نخستین مرحله کار مورخ در زمینه پژوهش تاریخی جست‌وجوی مطالب است.
- (۳) در مرحله سنجش و گزینش، دقت و حوصله، شرط اساسی کار مورخ است.
- (۴) در مرحله نگارش، اظهارنظرها، نتیجه‌گیری‌ها و توضیحات نیز ذکر می‌شوند.

۸۵- مبدأ تقویم میلادی، کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

- (۱) دینی
- (۲) قومی
- (۳) مبتنی بر حادثه طبیعی
- (۴) نجومی

۸۶- با ورود اسلام به ایران و رایج شدن تقویم ... و عدم اجرای کبیسه در تقویم ... ، نوروز از نقطه اعتدال بهاری خارج شده بود.

(۱) جلالی - یزدگردی (۲) هجری قمری - اوستایی

(۳) هجری قمری - یزدگردی (۴) اوستایی - دوازده حیوانی

۸۷- در کدام گاه‌شماری، با تلاش منجمان ایرانی، خمسه مستترقه را در آخر اسفند به آن تقویم اضافه کردند؟

(۱) اوستایی (۲) جلالی (۳) یزدگردی (۴) دوازده حیوانی

۸۸- اسامی ماه‌های تقویم رسمی رایج در کشور ما برگرفته از ... است که در ... رایج شد.

(۱) تقویم رومی - زمان حکومت ژولیوس سزار

(۲) تقویم اوستایی - اوایل حکومت داریوش یکم

(۳) تقویم رومی - اوایل حکومت داریوش یکم

(۴) تقویم اوستایی - زمان حکومت ژولیوس سزار

۸۹- کدام یک از گزاره‌های زیر صحیح نیست؟

(۱) یکی از دلایل اصلاح تقویم در عهد ملک‌شاه سلجوقی، سازمان اداری منظم و پیشرفته عهد سلجوقی بود.

(۲) مهم‌ترین ویژگی تقویم جلالی، اعمال نخستین کبیسه به هنگام رسمیت بخشیدن به این تقویم بود.

(۳) تقویم قمری رایج در ایران، براساس تقویم جلالی است.

(۴) پادشاهان صفوی و قاجار تقویم دوازده حیوانی را تقویم رسمی اعلام کردند.

۹۰- مبنای تقویم میلادی و تقویم یولیانی براساس تقویم کدام تمدن باستانی می‌باشد؟

(۱) یونان (۲) بابل

(۳) مصر (۴) چین

جغرافیای سال چهارم

ماهیت و قلمرو دانش
جغرافیا
سیستم چیست؟
صفحه‌های (۱۹ تا)

۹۱- عده‌ای اراتوستن دانشمند یونانی را واضع ... می‌دانند و از نظر او جغرافیا، ... است.

(۱) علم جغرافیا - علم مطالعه زمین

(۲) اصطلاح جغرافیا - علم بررسی رابطه متقابل انسان و محیط

(۳) علم جغرافیا - علم بررسی رابطه متقابل انسان و محیط

(۴) اصطلاح جغرافیا - علم مطالعه زمین

۹۲- نخستین بار، ارتباط اقیانوس هند و اقیانوس اطلس توسط چه کسی نشان داده شد و از عوامل تحول در جغرافیا چیست؟

(۱) یاقوت حموی - شاخه‌دوانی علوم

(۲) یاقوت حموی - گسترش دین اسلام

(۳) ابوریحان بیرونی - گسترش دین اسلام

(۴) ابوریحان بیرونی - شاخه‌دوانی علوم

۹۳- معنای «آمایش سرزمین» به کدام گزینه نزدیک است؟

(۱) بهبود وضعیت کشت

(۲) به‌کارگیری سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)

(۳) بررسی وضعیت ظاهری مناطق مسکونی

(۴) برنامه‌ریزی فضایی

۹۴- دانش جغرافیا برای مباحث مربوط به ژئومورفولوژی از نتایج کدام‌یک از علوم استفاده می‌کند و کدام‌یک از موارد زیر در حیطه دانش جغرافیا

قرار می‌گیرد؟

(۱) زمین‌شناسی - تأثیر افزایش ارتفاع بر کاهش دما

(۲) زیست‌شناسی - تأثیر افزایش ارتفاع بر کاهش دما

(۳) زمین‌شناسی - تأثیر فروپاشی شوروی بر شکل‌گیری دولت‌های جدید

(۴) زیست‌شناسی - تأثیر پایان جنگ سرد بر ایجاد استقلال‌طلبی

۹۵- جغرافیا و آموزش آن، اهداف والایی دارد که بر ... تأثیر می‌گذارد و شناخت و کاربرد منابع اطلاعاتی مانند مناطق توریستی، جزء هدف ... از

اهداف جغرافیا هستند.

(۱) نگرش ما به جهان - تقویت مهارت‌های زندگی فردی و اجتماعی

(۲) شیوه‌های شناخت جغرافیایی - تقویت مهارت‌های زندگی فردی و اجتماعی

(۳) شیوه‌های شناخت جغرافیایی - شناخت جغرافیای جهان به‌عنوان خانه بزرگ

(۴) نگرش ما به جهان - شناخت جغرافیای جهان به‌عنوان خانه بزرگ

۹۶- جغرافی دان برای شناخت نقش سیستم‌های فضای یک شهر چگونه عمل می‌کند؟

- (۱) ویژگی‌ها و صفات پدیده و متغیر و میزان تغییرات پدیده‌ها را مشخص می‌کند.
- (۲) اصول و قوانین کلی حاکم بر روابط بین پدیده‌ها را شناسایی می‌کند.
- (۳) چگونگی رشد و توسعه آن را در مراحل مختلف تاریخی، مورد بررسی قرار می‌دهد.
- (۴) کارکرد تک‌تک پدیده‌های پیرامونی شهر را بررسی و مطالعه می‌کند.

۹۷- معنی عبارت «سیستم دارای پسخوراند منفی است» چیست و نتیجه این پسخوراند چه می‌باشد؟

- (۱) سیستم به سمت تعادل می‌رود. - تضمین بقای سیستم
- (۲) سیستم در حال از دست دادن تعادل است. - تضمین بقای سیستم
- (۳) ورودی‌های سیستم کم شده است. - انهدام سیستم
- (۴) ارتباط متقابل بین اجزای سیستم کم شده است. - انهدام سیستم

۹۸- در کدام گزینه به اهداف روش تفکر سیستمی اشاره نشده است؟

- (۱) پیش‌بینی و آینده‌نگری آسان‌تر و دقیق‌تر محیط یا جوامع
- (۲) استفاده از روش‌های کمی و آماری
- (۳) روشن شدن روابط و آثار متقابل اجزای تشکیل‌دهنده یک سیستم
- (۴) نزدیک شدن به اندیشه توحیدی و دوری از تفکر تک‌بعدی

۹۹- «به وجود آمدن زیست‌کره» و «تعامل محیط اجتماعی و محیط طبیعی» به ترتیب در کدام مراحل تکوین سیاره زمین رخ داده است؟

- (۱) مرحله اول - مرحله سوم
- (۲) مرحله اول - مرحله چهارم
- (۳) مرحله دوم - مرحله سوم
- (۴) مرحله دوم - مرحله چهارم

۱۰۰- چرا جغرافی‌دانان باید روابط متقابل انسان و محیط را به صورت سیستماتیک بررسی کنند؟ زیرا ...

- (۱) جغرافی‌دانان اجزاء سیستم‌های موردنظر خود را بدون در نظر گرفتن تأثیر آن‌ها بر یکدیگر مورد بررسی قرار می‌دهند.
- (۲) امروزه جغرافیا مانند سایر علوم، پژوهش درباره سیستم را وظیفه خود می‌داند.
- (۳) جغرافی‌دانان به چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی از آغاز تاکنون توجه می‌کنند.
- (۴) جغرافی‌دانان براساس این تحلیل‌ها، آینده مکان را پیش‌بینی می‌کنند.

۱۰۱- اقدام مهم جانشین کوروش و انگیزه واقعی وی از این کار چه بود؟

(۱) فتح بابل - همدستی پادشاه بابل با پادشاه لودییه

(۲) فتح بابل - ثروت فراوان بابل

(۳) حمله به مصر - ثروت بیکران مصر

(۴) حمله به مصر - نپذیرفتن وی به دامادی توسط فرعون مصر

۱۰۲- نخستین اقدامی که داریوش، جهت گذار به سوی «سازماندهی امپراتوری به شیوه‌ای نو» انجام داد، چه بود؟

(۱) ضرب سکه طلا و نقره

(۲) ابداع خط میخی پارسی

(۳) ایجاد تسهیلات برای ارتباطات

(۴) تقسیم قلمرو به ایالات مشخص

۱۰۳- چرا در عقاید دینی یونانیان، قربانی کردن وجود داشت و ریشه مذهبی مسابقات ورزشی در شهر المپی چه بود؟

(۱) برای شاد کردن ارواح مردگان - انجام مراسم دینی در معبد این شهر توسط کاهنان

(۲) برای شاد کردن ارواح مردگان - وجود جایگاه تعدادی از خدایان بر فراز کوه المپ

(۳) برای فرو نشاندن خشم خدایان - انجام مراسم دینی در معبد این شهر توسط کاهنان

(۴) برای فرو نشاندن خشم خدایان - وجود جایگاه تعدادی از خدایان بر فراز کوه المپ

۱۰۴- علت اصلی رسمیت یافتن مسیحیت در اروپا در کدام گزینه ذکر شده است؟

(۱) گذشت زمان و اهمیت یافتن تدریجی مسیحیت برای حکومت

(۲) دعوت به پارسایی و مهریانی در تعالیم مسیحیت

(۳) گسترش مسیحیت و آموزه‌های آن در زندگی فردی افراد

(۴) گرویدن کنستانتین (امپراتور روم) بر مسیحیت

۱۰۵- کدام مورد از دلایل کوتاه بودن عمر سلسله سلوکیان نیست؟

(۱) بروز شورش‌های مکرر در شرق و غرب کشور

(۲) کشمکش‌های داخلی دربار سلوکی

(۳) حمایت هخامنشیان از پارت‌ها

(۴) بیگانه بودن آن‌ها در میان ایرانیان

۱۰۶- هنر عصر اشکانی در آغاز شکل‌گیری تحت تأثیر کدام تمدن‌ها بوده است؟

- (۱) هنر تمدن‌های مشرق‌زمین پیشین و روم
- (۲) هنر تمدن‌های مشرق‌زمین پیشین و یونان
- (۳) هنر تمدن‌های ماقبل خود به‌ویژه سلوکیان
- (۴) عدم تأثیر از تمدنی دیگر (اصالت هنری)

۱۰۷- کدام‌یک از گزینه‌های زیر، از اصلاحات خسرو انوشیروان برای سر و سامان دادن به اوضاع کشور نیست؟

- (۱) روش جدیدی برای گرفتن مالیات برقرار نمود.
- (۲) تقسیمات کشوری را تغییر داد.
- (۳) روابط ایران و روم را سامان داد.
- (۴) ارتش را از نو سازماندهی کرد.

۱۰۸- دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان به کدام عصر اطلاق می‌شود و کتاب ارژنگ مانی برای چه کسانی نوشته شده بود؟

- (۱) عصر ساسانی - مردم عادی
- (۲) عصر هخامنشی - مردم عادی
- (۳) عصر ساسانی - موبدان
- (۴) عصر هخامنشی - موبدان

۱۰۹- پس از کدام یک از وقایع زیر، مشرکان محاصره اقتصادی را علیه پیامبر اسلام (ص) و مسلمانان به اجرا گذاشتند؟

- (۱) آشکار شدن دعوت و رسالت پیامبر (ص) برای خاندان بنی‌هاشم
- (۲) فراهم شدن زمینه‌های گسترش اسلام در یثرب با پیمان عقبه اول
- (۳) خودداری نجاشی از تسلیم پناهندگان مسلمان به مشرکان در حبشه
- (۴) تقبیح سنت‌های غلط نیاکان و باورهای مشرکانه قریش به‌وسیله پیامبر (ص)

۱۱۰- مفاد پیمان عقبه اول در کدام گزینه نیامده است؟ اهالی یثرب ...

- (۱) رسول خدا را در برابر دشمنانش یاری دهند.
- (۲) به خداوند شرک نوزند و دزدی نکنند.
- (۳) در کارهای خیر از رسول خدا فرمان برند.
- (۴) فرزندان خود را نکشند.

۱۱۱- مهم‌ترین ویژگی‌های مناطق خشک کدام‌اند؟

- (۱) بارندگی کم و نامنظم، تبخیر زیاد و وزش بادهای شدید
- (۲) بارش یکسان در سال‌های مختلف، تبخیر زیاد و کمبود وزش باد
- (۳) بارندگی کم و نامنظم، خشکی هوا و تبخیر کم‌تر از بارندگی سالیانه
- (۴) بارش یکسان در سال‌های مختلف، خشکی هوا و کمبود وزش باد

۱۱۲- وسیع‌ترین بیابان جهان در قاره ... می‌باشد که ... نام دارد و بیش‌تر بیابان‌های جهان تقریباً در عرض‌های جغرافیایی ... قرار دارند.

- (۱) آسیا - گبی - $23^{\circ}27'$ شمالی و $23^{\circ}27'$ جنوبی
- (۲) آفریقا - صحرای بزرگ آفریقا - $25^{\circ}27'$ شمالی و $25^{\circ}27'$ جنوبی
- (۳) آسیا - گبی - $25^{\circ}27'$ شمالی و $25^{\circ}27'$ جنوبی
- (۴) آفریقا - صحرای بزرگ آفریقا - $23^{\circ}27'$ شمالی و $23^{\circ}27'$ جنوبی

۱۱۳- «یکسان نبودن فشار هوا در عرض‌های مختلف جغرافیایی» و «دوری از منابع رطوبتی» به ترتیب می‌توانند عامل ایجاد کدام بیابان‌ها باشند؟

- (۱) نامیب - صحرای آفریقا
- (۲) بیابان عربستان - آتاکاما
- (۳) دشت لوت - اریکا
- (۴) صحرای آفریقا - تکه ماکان

۱۱۴- مهم‌ترین علت خشکی آب و هوای ایران چیست؟

- (۱) قرارگیری در منطقه پرفشار جنب حاره
- (۲) وجود کوه‌های زاگرس و البرز که مانع از ورود هوای مرطوب به نواحی خشک داخلی می‌شوند.
- (۳) دوری بخش‌های وسیعی از ایران از منابع رطوبتی دریاها و اقیانوس‌ها
- (۴) عبور جریان آب سرد از کنار سواحل دریای عمان

۱۱۵- کویرزایی که ناشی از ... و ... می‌باشد، در ... مؤثر است.

- (۱) آتش زدن گیاهان و بقایای محصولات زراعی - از بین بردن پوشش گیاهی - گسترش بیابان‌ها
- (۲) بهره‌برداری بیش از حد از خاک - حرکت ماسه‌های روان - گسترش بیابان‌ها
- (۳) تخریب جنگل‌ها - شخم زدن نامناسب خاک - فرسایش خاک
- (۴) آبیاری زمین‌های کشاورزی با آب شور - دادن کود شیمیایی شور به زمین - فرسایش خاک

۱۱۶- کدام مورد از راه‌های مبارزه با بیابان‌زایی نیست؟

(۱) پاشیدن مالچ نفتی روی ماسه‌های روان برای جلوگیری از حرکت آن‌ها

(۲) شخم زدن در جهت شیب خاک برای جلوگیری از حرکت سریع آب

(۳) ایجاد بادشکن روی تپه‌های ساحلی

(۴) توجیه مردم ساکن در منطقه نسبت به استفاده از روش‌های مناسب کشت و دامداری

۱۱۷- علت این‌که در جنگل، جویبارهایی با آب‌های زلال ایجاد می‌شود، چیست و مصرف کائوچو که یک فراورده جنگلی است، در کدام بخش

متداول است؟

(۱) جذب شدن آب باران توسط شاخ و برگ گیاهان - پزشکی

(۲) نازک‌تر بودن لایه خاکی که سطح زمین را پوشانده است. - پزشکی

(۳) جذب شدن آب باران توسط شاخ و برگ گیاهان - صنعتی

(۴) نازک‌تر بودن لایه خاکی که سطح زمین را پوشانده است. - صنعتی

۱۱۸- در کدام زیست‌بوم میزان دخالت و دست‌کاری انسان ناچیز است و مدار رأس الجدی از کدام زیست‌بوم زمین می‌گذرد؟

(۱) توندرا - جنگل‌های معتدله

(۲) تایگا - جنگل‌های معتدله

(۳) توندرا - خشک و نیمه خشک

(۴) تایگا - خشک و نیمه خشک

۱۱۹- کدام مورد از عوامل تخریب جنگل‌های آمازون نمی‌باشد؟

(۱) پرورش گاو

(۲) دادن زمین جنگلی به افراد فقیر

(۳) فروش میوه‌ها و فراورده‌های جنگلی

(۴) استخراج بوکسیت، منگنز و سنگ آهن

۱۲۰- وسیع‌ترین پوشش گیاهی مغرب و جنوب‌غربی ایران چیست و در حال حاضر چند درصد از خاک کشور پوشیده از جنگل است؟

(۱) جنگل‌های بلوط - ۷/۴

(۲) جنگل‌های راش - ۷/۴

(۳) جنگل‌های بلوط - ۱۱

(۴) جنگل‌های راش - ۱۱

علوم اجتماعی

جامعه‌شناسی (۱)؛ علوم اجتماعی
(علوم اجتماعی، ... پیشینه علوم اجتماعی در
یونان و جهان اسلام)
صفحه‌های ۲۴ تا ۴۱
علوم اجتماعی
جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی، فرهنگ‌های جهانی (۱)
صفحه‌های ۲۳ تا ۳۳

۱۲۱- عامل پیدایش شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت، کدام است و کنش‌های اقتصادی

انسان در چه زمینه‌هایی موجب پیدایش نظام اقتصادی می‌گردد؟

(۱) توقعات و انتظارات متفاوت جامعه - تولید، توزیع، قدرت و قواعد

(۲) پیامدهای خرد و کلان کنش اجتماعی انسان - تولید، توزیع، مبادله و مصرف

(۳) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - قدرت، پول و توزیع درآمد

(۴) شیوه‌های کنش اجتماعی و ارزش‌های مورد پذیرش جامعه - قدرت، ثروت و مبادله

۱۲۲- در رابطه با تاریخچه جامعه‌شناسی کدام یک درست نیست؟

(۱) در قرن نوزدهم، نوعی از حس‌گرایی که شناخت علمی را به دانش حسی و تجربی محدود می‌کرد، غالب شد؛ این جریان را «اثبات‌گرایی» یا «پوزیتیویسم» می‌نامند.

(۲) صورت جدید دانش علوم اجتماعی در قرن نوزدهم میلادی با نام جامعه‌شناسی متولد شد.

(۳) در پایان قرن نوزدهم و آغاز قرن بیستم، با آن‌که روش تجربی هم‌چنان به‌عنوان روش اصلی شناخت علمی مورد پذیرش جامعه علمی بود، تعدیل‌هایی در جامعه‌شناسی به‌وجود آمد.

(۴) جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت «موضوع» خود از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت «هدف» خود به‌تدریج به روش‌های غیرتجربی اهمیت داد.

۱۲۳- کدام گزینه در ارتباط با «تجرید» صحیح نیست؟

(۱) عقل به کمک حس و با روش تجریدی، هستی‌های طبیعی را می‌شناسد.

(۲) در مراحل شکل‌گیری مفاهیم کلی مطرح می‌شود.

(۳) تجرید یکی از توانایی‌های ذهن محسوب می‌شود.

(۴) در تجرید، جنبه‌های مشترک از جنبه‌های غیرمشترک جدا می‌شود.

۱۲۴- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام قسمت در جدول می‌باشد؟

نوع	جامعه‌شناسی تفهیمی	جامعه‌شناسی پوزیتیویستی
معیار موضوع	و	الف
روش	ب	ج
هدف	هـ	د

- تأثیر فعال ذهن و عقل در جریان شناخت

- توجه به رفتارهای معنادار انسان

- پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های اندام‌وار طبیعی

- فهم پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها

(۱) الف - ج - هـ - د (۲) ب - د - و - الف (۳) ب - و - الف - هـ (۴) د - ب - ج - هـ

۱۲۵- به ترتیب، علت این‌که «علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شود» و «علوم اجتماعی امکان‌همدلی و همراهی با انسان‌ها را پدید می‌آورد»، چیست؟

(۱) موضوع علوم انسانی، کنش‌های انسانی و موضوع علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی انسان است. - فهم معانی کنش‌های دیگران در علوم اجتماعی

(۲) موضوع علوم انسانی، کنش‌های انسانی و موضوع علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی انسان است. - داوری و انتقاد درباره کنش‌های اجتماعی توسط علوم اجتماعی

(۳) علوم اجتماعی را می‌توان علم به پدیده‌ها و واقعیت‌های اجتماعی تعریف کرد. - فهم معانی کنش‌های دیگران در علوم اجتماعی

(۴) علوم اجتماعی را می‌توان علم به پدیده‌ها و واقعیت‌های اجتماعی تعریف کرد. - داوری و انتقاد درباره کنش‌های اجتماعی توسط علوم اجتماعی

۱۲۶- هدف جامعه‌شناسی قرن ۱۹ چیست؟

(۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی

(۲) شناخت فیزیک اجتماعی

(۳) فهم کنش انسان

(۴) فهم کنش اجتماعی انسان

۱۲۷- کدام یک از ویژگی‌های اعتباریات نمی‌باشد و به کمک چه چیزی می‌توان راز تفاوت پدیده‌های اجتماعی و انسانی را با پدیده‌های طبیعی گشود؟

- (۱) به خواست و اراده انسان به وجود می‌آید. - علوم تجربی
(۲) دارای آثار و پیامدهای غیرارادی‌اند. - علوم انسانی
(۳) دارای آثار و پیامدهای ارادی‌اند. - عقل عملی
(۴) پیامدهای تکوینی دارند. - عقل نظری

۱۲۸- ... بدین ترتیب، جهان فرهنگی در برابر جهان ذهنی قرار داده می‌شود.

- (۱) ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها به بخش فردی جهان طبیعی مربوط می‌شود و بخش اجتماعی جهان طبیعی، حاصل آگاهی و عمل مشترک آدمیان است.
(۲) از بخش اجتماعی جهان انسانی با عنوان جهان فرهنگی و از بخش فردی آن با عنوان جهان ذهنی تعبیر می‌شود.
(۳) بین دو بخش فردی و اجتماعی یا ذهنی و فرهنگی جهان انسانی، تناسب و هماهنگی وجود دارد.
(۴) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع اجازه بروز و ظهور می‌دهد و هر نوع اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

۱۲۹- جهان ... مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد. نزد متفکران مسلمان، جهان طبیعت بخشی از جهان ... است و گروهی که ... بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی تفاوتی واقعی قائل نیستند.

- (۱) عینی - عینی و تکوینی - جهان عینی را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند
(۲) عینی - ذهنی و فردی - جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی و عینی می‌دانند
(۳) ذهنی - عینی و تکوینی - جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی و عینی می‌دانند
(۴) فرهنگی - ذهنی و فردی - هر دو جهان فرهنگی و جهان عینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند
۱۳۰- با توجه به تعاملات جهان فرهنگی و عینی به ترتیب کدام عبارت مبین نظر گروه اول نیست و کدام عبارت نشان‌دهنده نظر گروه سوم است؟
(۱) ذهن افراد و فرهنگ جامعه هویتی طبیعی و مادی دارند. - جهان عینی محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی محدود به حیات انسان نمی‌باشد.

- (۲) جهان عینی و طبیعی، ماده خامی است که در معرض برداشت‌های و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرد. - جهان فردی اشخاص نادیده گرفته نمی‌شود و بر مسئولیت فرد در مقابل فرهنگ و جامعه تأکید می‌شود.
(۳) جهان فرهنگی و جهان عینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند. - جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند.
(۴) جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهن و جهان فرهنگی می‌دانند. - علوم مربوط به ذهن افراد و فرهنگ جامعه را نظیر علوم طبیعی می‌دانند.

۱۳۱- کدام گزینه در ارتباط با ظرفیت رشد و تحول فرهنگ‌های مختلف صحیح نیست؟

- (۱) تفاوت اخلاق‌ها و فرهنگ‌ها از سنخ تفاوت‌هایی نیست که در انواع مختلف موجودات وجود دارد.
(۲) امتداد تاریخی و گستره جغرافیایی فرهنگ‌های گوناگون یکسان نیست.
(۳) فرهنگ‌ها به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارند، از هویت‌های متفاوتی برخوردار هستند.
(۴) فرهنگ‌هایی که در زمان واحد در سرزمین‌های متعدد به وجود می‌آیند، زندگی و تاریخ یکسانی ندارند.

۱۳۲- محرومیت از عقلانیتی که از ... دفاع نماید، موجب نسبیت فرهنگی می‌شود و عقلانیتی که بر اساس ... باشد، با نظر به شرایط تاریخی مختلف، به ... می‌پردازد.

- (۱) عقاید و ارزش‌های فرهنگی - جهان‌بینی و ارزش‌های کلان - گسترش فرهنگ
(۲) عقاید و ارزش‌های فرهنگی - جهان‌بینی و ارزش‌های کلان - مدیریت اجتماعی
(۳) جهان‌بینی و ارزش‌های کلان - عقاید و ارزش‌های فرهنگی - گسترش فرهنگ
(۴) جهان‌بینی و ارزش‌های کلان - عقاید و ارزش‌های فرهنگی - مدیریت اجتماعی

۱۳۳- این که امپراطوری مغول در چین، هند و ایران به صورت سه حکومت مستقل درآمد، در تضاد با کدام اندیشه است؟

- (۱) امپراطوری و شاهنشاهی از طریق جهان‌گشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان شکل می‌گیرد.
(۲) غلبه نظامی، بسط فرهنگی قوم غالب را به دنبال می‌آورد.
(۳) غلبه نظامی به حضور مستقیم قوم مهاجم در مناطق جغرافیایی مختلف منجر می‌شود.
(۴) قوم شکست‌خورده اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در درون فرهنگ خود، هضم نماید.

۱۳۴- «پیشرفت در زمینه اقتصاد صنعتی»، «استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره»، «استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و

سیاسی بین‌المللی» و «استفاده از کودتای نظامی»، به ترتیب، بیانگر چیست؟

- (۱) نحوه شکل‌گیری استعمار - ویژگی استعمار فرانو - روش استعمار فرانو - شباهت استعمار و استعمار نو
- (۲) نتیجه استعمار نو - روش استعمار - سیاست استعمار فرانو - تفاوت استعمار و استعمار نو
- (۳) موفقیت استعمار نو - شیوه استعمار نو - شیوه استعمار نو - شباهت استعمار و استعمار نو
- (۴) موفقیت استعمار - سیاست استعمار نو - عملکرد استعمار نو - تفاوت استعمار نو و فرانو

۱۳۵- گزاره‌های کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با استعمار فرانو صحیح است ولی در ارتباط با استعمار نو صحیح نیست؟

- (۱) استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند و مجریان پنهان‌اند. - فراورده فرهنگ سلطه جهان غرب است و از ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به‌ویژه از رسانه و فناوری اطلاعات بهره می‌برد.
- (۲) کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را به اختیار می‌گیرد. - عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ دیگر را مورد هجوم قرار می‌دهد و به جای آن، عقاید و ارزش‌های فرهنگ غرب را تبلیغ و ترویج می‌کند.
- (۳) فرآورده فرهنگ سلطه جهان غرب است و از ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به‌ویژه از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات بهره می‌برد. - استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند و مجریان پنهان‌اند.
- (۴) استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند. - پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به‌وجود آمد.

۱۳۶- به ترتیب هر یک از موارد زیر، نتیجه فقدان کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی است؟

«بحران‌های روحی و روانی انسان» - «دوقطبی شدن جهان» - «نفوذ فرهنگ بیگانگان» - «عدم توانایی در دفاع از ارزش‌ها»

- (۱) معنویت - قسط - تعهد - حقیقت
- (۲) معنویت - قسط - آزادی - مسئولیت
- (۳) حریت - عقلانیت - آزادی - مسئولیت
- (۴) حریت - عقلانیت - تعهد - حقیقت

۱۳۷- هریک از عبارات زیر به کدام گزینه مربوط است؟

(الف) اروپاییان در این دوران بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را به پا کردند. / (ب) در قرن پانزدهم آغاز و در قرن نوزدهم به اوج خود رسید. / (ج) نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی در مناطقی نظیر هائیتی

- (۱) آغاز قرن نوزدهم - استعمار و جهان‌گشایی توسط اروپاییان - هجوم اروپاییان و فتح مناطق وسیعی از جهان
- (۲) در دو سده هفدهم و هجدهم میلادی - استعمار و جهان‌گشایی توسط اروپاییان - هجوم اروپاییان به قاره آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها
- (۳) آغاز قرن نوزدهم - پدیدآیی اشکال مختلف سلطه در اروپا - هجوم اروپاییان و فتح مناطق وسیعی از جهان
- (۴) در دو سده هفدهم و هجدهم میلادی - استعمار نو توسط کشورهای اروپایی - هجوم اروپاییان به قاره آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها

۱۳۸- کدام گزینه از ویژگی‌های «فرهنگ‌هایی که ظرفیت جهانی شدن را ندارند»، نمی‌باشد؟

- (۱) ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی است. (۲) از محدوده منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند.
- (۳) از محدوده قومی خود فراتر نمی‌روند. (۴) نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام دارند.

۱۳۹- کدام گزینه به ویژگی کسانی که جهان عینی را به طبیعت محدود می‌کنند، اشاره ندارد؟

- (۱) جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند.
- (۲) میان علوم طبیعی و انسانی و اجتماعی تفاوت واقعی قائل نیستند.
- (۳) ذهن افراد و فرهنگ جامعه را دارای هویت طبیعی و مادی می‌دانند.
- (۴) از دیدگاه این افراد علوم مربوط به ذهن افراد و فرهنگ جامعه در زمره علوم انسانی قرار می‌گیرد.

۱۴۰- متن زیر به ترتیب کدام ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی را نشان می‌دهد؟

انقلاب ایران با تکیه بر ایمان به خدا و حقانیت او موفق شد نهادهای امپریالیستی را که به استضعاف و بهره‌کشی ظالمانه می‌پرداختند، درهم بکوبد و ایرانیان را از قید و بند بنیاد شاهنشاهی که مانع از رسیدن آدمی به حقیقت می‌شد، برهاند. با این پیروزی، بنیان حکومت جمهوری اسلامی که رفع نیازهای مادی و معنوی انسان‌ها را در بطن خود دارد، گذاشته شد.

- (۱) معنویت - آزادی - عدالت و قسط - حقیقت - معنویت
- (۲) حقیقت - عدالت و قسط - عدالت و قسط - حقیقت - عقلانیت
- (۳) معنویت - آزادی - عدالت و قسط - عقلانیت - معنویت
- (۴) حقیقت - عدالت و قسط - آزادی - عقلانیت - معنویت

۱۴۱- طرح مباحث هستی در معارف الهی نشان‌دهنده کدام مورد است؟

- (۱) اصول و مسایل زیربنایی دین، ماهیت فلسفی دارند.
- (۲) دین در حقیقت و ذات خود چیزی جز فلسفه نیست.
- (۳) فلسفه چیزی غیر از معارف الهی را بیان نمی‌کند.
- (۴) زبان دین و فلسفه، اختلاف اساسی و ماهوی ندارد.

۱۴۲- کدام عبارت در رابطه با بیت زیر مناسب‌تر به نظر می‌رسد؟

«جمال یار ندارد نقاب و پرده ولی / غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد»

- (۱) تفکر، اقتضای ذات بشر و عامل ایجاد پرسش در ذهن آدمی است.
- (۲) توجه آدمی در غالب اوقات عمر معطوف به امور روزمره و عادی است.
- (۳) انسان در زندگی باید به دنبال اهداف و مقاصدی رود که همگان در پی آن نیستند.
- (۴) لازمه عبور از فطرت اول به فطرت ثانی، فراغت چند لحظه‌ای انسان از قید عقل معاش است.

۱۴۳- در رابطه با وحی نمی‌توان گفت ...

- (۱) نوعی نگرش نسبت به جهان هستی عرضه کرده است.
- (۲) وسعت و عمق آن، اندیشه‌ها را به سکوت وامی‌دارد.
- (۳) الهام‌گرفتن از آن می‌تواند به تکامل آگاهی بینجامد.
- (۴) اتکا به مبانی آن می‌تواند فرهنگ اسلامی را به رشد و بالندگی برساند.

۱۴۴- کدام‌یک از موارد زیر همگی منتسب به یک فرد می‌باشد؟

الف) ترجمه آثار ارسطو از جمله اثولوجیا

ب) دریافت هدیه از جانب مأمون عباسی

پ) ترجمه کتب فلسفی

ت) ترجمه از زبان یونانی به عربی

(۴) پ - الف

(۳) ب - ت

(۲) ب - پ

(۱) الف - ت

۱۴۵- کدام واقعه در دوران خلافت بنی‌عباس در شکل‌گیری نهضت ترجمه موثر نبوده است؟

(۱) راه یافتن ایرانیان به دستگاه خلافت

(۲) انتقال استادان فلسفه اسکندریه به بغداد

(۳) تأسیس بیت‌الحکمة یا خزانه‌الحکمة

(۴) نزدیکی دستگاه خلافت به مراکز علمی چون جندی‌شاپور

۱۴۶- عبارت «الحکمة ضالة المؤمن، فاطلبوها و لو عند المشرك» با کدام مورد هم‌خوانی بیشتری دارد؟

(۱) چگونگی سامان بخشیدن نظام فلسفی اسلامی

(۲) بیان معارف توحیدی توسط دین

(۳) فراگیری حکمت یونانی توسط مسلمانان

(۴) تأثیر و تأثر حکمای مسلمان و تفکرات غربی

۱۴۷- فرهنگ و تفکر غربی از قرن سیزدهم ...

(۱) تحت تأثیر عنصر عقل قرار گرفت.

(۲) به ترجمه و هضم آثار ابن سینا پرداخت.

(۳) اعتقادات دینی را با استدلال عقلی سازگار نمود.

(۴) با افکار ارسطو آشنایی پیدا کرد.

۱۴۸- درباره اسکندر افرویدیسی می‌توان گفت ...

(۱) از شارحان فلسفه افلوطین بوده است.

(۲) آثار شارحان ارسطو را به عربی ترجمه کرده است.

(۳) شرح وی بر آثار ارسطو مورد توجه قرار گرفت.

(۴) ابن‌سینا را فاضل متأخرین می‌خواند.

۱۴۹- کدامیک از موارد زیر منتسب به کندی می‌باشد؟

(۱) اصلاح ترجمه اثولوجیا

(۲) ترجمه تاسوعات افلوطین

(۳) اصلاح تاسوعات افلوطین

(۴) اصلاح کتاب اثولوجیا

۱۵۰- میان دو متفکر ذکر شده، کدامیک متأثر از دیگری بوده است و کدام شخص به بررسی و داوری میان نظرات نصیرالدین طوسی و فخررازی در

مورد افکار ابن‌سینا پرداخت؟

(۲) خواجه نصیر از سهروردی - میرداماد

(۱) سهروردی از خواجه نصیر - سهروردی

(۴) خواجه نصیر از سهروردی - قطب‌الدین رازی

(۳) سهروردی از خواجه نصیر - قطب‌الدین رازی

منطق و فلسفه سال سوم

منطق:

تعریف و دنیای مفاهیم، اقسام ذاتی و عرضی

صفحه‌های ۳ (۱۳ تا ۲۵)

فلسفه:

فلسفه چیست (۲)

صفحه‌های ۹ (۱۵ تا ۲۵)

۱۵۱- کدامیک از موارد زیر به ترتیب از ویژگی‌های مفاهیم «جزئی» و «کلی» است؟

(الف) ممکن است مصداقی نداشته باشد.

(ب) تنها بر یک مصداق منطبق می‌شود.

(پ) در تعریف استفاده می‌شود.

(ت) حتماً افراد متعددی دارد.

(۴) الف - ت

(۳) ب - پ

(۲) ب - ت

(۱) پ - الف

۱۵۲- به ترتیب نسبت مفاهیم «فلز» با «جامد» و «مفهوم جزئی» با «مفهوم کلی» با کدامیک از نسبت‌های زیر مطابق است؟

(۱) مثلث متساوی‌الساقین و مثلث قائم‌الزاویه - ارسطو و مسلمان

(۲) رسول و اولوالعزم - محسوس و معقول

(۳) نماز و واجب - مثنوی و غزل

(۴) ابن‌سینا و فیلسوف - دریای خزر و دریاچه

۱۵۳- کدام دو مفهوم زیر، لزوماً به همین ترتیب درک می‌شوند؟

(۱) دویعدی ← جسم

(۲) شیشه‌کشنده ← اسب

(۳) گیاه ← نمونکننده

(۴) هنرمند ← انسان

۱۵۴- کدام گزینه درست است؟

(۱) علم به ذاتی و عرضی بودن یک چیز لازمه هر تعریف منطقی است.

(۲) افرادی که منطق نمی‌دانند هم به طرز کار ذهن خود واقف هستند.

(۳) خودآگاهی منطقی یعنی آشنایی به طرز کار ذهن انسان.

(۴) تنها بعد از یادگیری دستورات و قواعد تعریف می‌توان تعاریف متنوعی از چیزها ارائه داد.

۱۵۵- در کدام گزینه، «جسم» جنس همه مفاهیم شمرده می‌شود؟

(۱) سلول - ریشه گیاه - اکسیژن - هوا

(۲) بادام - مکعب - چنار - خزه

(۳) سیب - حرکت - انسان - جسم نامی

(۴) برنج - زرافه - سیاهی - نارون

۱۵۶- رنگ‌پذیر نسبت به جسم و ناطق نسبت به حیوان به ترتیب، مصداق کدام مفاهیم قرار می‌گیرند؟

- (۱) عرض خاص - نوع
(۲) عرض خاص - فصل
(۳) عرض عام - عرض خاص
(۴) عرض خاص - عرض خاص

۱۵۷- مفهوم ... نسبت به مفهوم ... جنس ... محسوب می‌شود.

- (۱) انسان - جوهر - عالی
(۲) جسم - حیوان - قریب
(۳) شکل - مثلث - بعید
(۴) مقدار - شکل - عالی

۱۵۸- به چه دلیل عقاید دانشمندان علوم انسانی، با یکدیگر تفاوت دارد؟

- (۱) تفکرات آن‌ها در مورد ماهیت انسان
(۲) عقاید و مواضع سیاسی دانشمندان
(۳) اعتقاد آن‌ها نسبت به ملاک خوبی و بدی
(۴) بررسی قواعد ذهن در شناخت

۱۵۹- مکتب فلسفی ... انسان را مانند یک موم فرض می‌کند؛ چرا که ...

- (۱) مارکسیسم - انسان را تحت سلطه شرایط زمانی معرفی می‌کند.
(۲) مارکسیسم - انسان را مختار می‌داند.
(۳) پرولتاریا - همه انسان‌ها دارای مشروعیت هستند.
(۴) دینی - اقتدار را تنها از آن خداوند می‌داند.

۱۶۰- حوزه فلسفی کدامیک از پرسش‌ها متفاوت است؟

- (۱) آیا زیبایی موسیقی‌های کلاسیک یک امر نسبی است؟
(۲) آیا حقیقت زیبایی یک شعر با خاستگاه آن ارتباط دارد؟
(۳) آیا نوع نگاه هنرمند به اشیاء وجه تمایز وی با سایرین است؟
(۴) آیا زشتی تخریب آثار هنری ریشه در ذات انسان‌ها دارد؟

۱۶۱- متغیری که تغییرات آن اندازه‌گیری و یا ارزیابی می‌شود، کدام است و از طریق کنترل کدام متغیر می‌توانیم بگوییم که هرگونه تغییر در متغیر وابسته، نتیجه دستکاری متغیر مستقل بوده است؟

- (۱) مستقل - متغیر مستقل
(۲) مستقل - متغیرهای مزاحم
(۳) وابسته - متغیر وابسته
(۴) وابسته - متغیرهای محیطی

۱۶۲- برای این که ظرف چند ثانیه، واکنش تعداد زیادی تماشاگر را نسبت به یک صحنه از فیلم بررسی کنیم، کدام روش تحقیق مناسب‌تر است؟

- (۱) آزمایشی
(۲) مشاهده طبیعی
(۳) هم‌بستگی
(۴) کاربردی

۱۶۳- یکی از انتقادهای وارده به رویکرد انسان‌گرا عبارت است از ...

- (۱) تأکید بیش از حد روی اثر محیط
(۲) عدم امکان تأیید نظریه‌ها
(۳) فقدان یا نبود نظری درباره انسان
(۴) نادیده گرفتن کامل یافته‌های سایر رویکردها

۱۶۴- از دیدگاه ... در هرم سلسله‌مراتب نیازهای انسان، پس از رفع نیاز به دوست داشتن، نیاز به ... مطرح می‌شود و مثال آن فردی است که ...

- (۱) کارل راجرز - احترام و عزت نفس - در جمع دوستان وارد هر بحثی می‌شود تا توجه و احترام دیگران را به خود جلب کند.
(۲) ابراهام مازلو - خودشکوفایی - تمایل به کنش با دیگران دارد، به طوری که احساس کند مورد پذیرش آن‌ها قرار گرفته است.
(۳) ابراهام مازلو - احترام و عزت نفس - در جمع دوستان وارد هر بحثی می‌شود تا توجه و احترام دیگران را به خود جلب کند.
(۴) کارل راجرز - خودشکوفایی - تمایل به کنش با دیگران دارد، به طوری که احساس کند مورد پذیرش آن‌ها قرار گرفته است.

۱۶۵- رویکرد انسان‌گرا با اتخاذ یک نگاه مثبت به رفتار انسانی، چه چیزی را توانسته است به چالش بکشد؟

- (۱) تبیین‌های شناختی که اساساً بر مدل‌های ماشینی بنا نشده است.
(۲) رویکردهایی که استفاده از روش‌های علمی مرسوم را برای مطالعه انسان نامناسب می‌دانند.
(۳) دیدگاه کسانی را که به تجربه از منظر درونی اهمیت می‌دهند.
(۴) دیدگاه‌های جبرگرایانه روش‌های علمی مرسوم که در رویکردهای دیگر بر آن تأکید می‌شود.

۱۶۶- حوزه تحقیقی کدام فرضیه در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

- (۱) ارتباط فرد با دیگران از نگرش‌های او ناشی می‌شود: شناختی
(۲) ظرفیت حافظه انسان در دو سال اول زندگی محدود است: شناختی
(۳) قشر خاکستری پیش‌پیشانی در کنترل حرکات ظریف نقش مهمی ایفا می‌کند: زیستی
(۴) وضعیت تغذیه و سلامت افراد از عوامل مؤثر در افزایش یا کاهش سن بلوغ می‌باشد: رشدی

۱۶۷- از نظر کنترل آزمایشگر بر متغیرهای فرضیه، کدام روش‌های تحقیق، متضاد هم هستند؟

- (۱) آزمایشی - کاربردی
(۲) آزمایشی - مشاهده طبیعی
(۳) هم‌بستگی - مشاهده طبیعی
(۴) هر سه روش مانند یکدیگر هستند.

۱۶۸- محقق از طریق تغییر در میزان ساعات خواب کودکان یک مهدکودک، درصد است تا میزان خوش‌خوابی آنان را بسنجد. در این فرضیه متغیر مستقل و وابسته به ترتیب کدام‌اند؟

- (۱) میزان خواب - خوش‌خوابی
(۲) خوش‌خوابی - میزان خواب
(۳) کودکان مهد - خوش‌خوابی
(۴) خوش‌خوابی - کودکان مهد

۱۶۹- هریک از مشاغل زیر به ترتیب، مربوط به کدام یک از حوزه‌های شغلی روان‌شناسی می‌باشد؟

«دستیار مشاوره و روان‌شناسی - دستیار آماری - دستیار بهداشت روانی»

- (۱) تحقیق - تحقیق - خدمات اجتماعی / انسانی
(۲) خدمات اجتماعی / انسانی - تحقیق - تحقیق
(۳) خدمات اجتماعی / انسانی - تحقیق - خدمات اجتماعی / انسانی
(۴) تحقیق - تجارت - تحقیق

۱۷۰- کدام یک از گزینه‌های زیر از جمله تحقیقات کاربردی نیست؟

- (۱) ذهن در تحلیل اطلاعات مانند یک رایانه عمل می‌کند.
(۲) مصرف داروهای اعصاب باعث تغییر رفتار می‌شود.
(۳) رابطه محبت‌آمیز فرد با مادر در سنین کودکی به بهبود رابطه اجتماعی او با دیگران در بزرگسالی کمک شایانی می‌کند.
(۴) کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن در بهبود عملکرد حافظه مؤثر است.

ریاضی سال چهارم

۱- گزینه «۲»

(مفهم بگیرایی)

مولوی در داستان شعر بقال و طوطی به محدودیت‌های استدلال تمثیلی اشاره می‌کند.

۲- گزینه «۲»

(مفهم بگیرایی)

موارد (الف) و (د) را با استدلال استنتاجی می‌توان ثابت کرد. درستی موارد (ب) و (ج) را با مثال نقض می‌توان رد کرد.

۳- گزینه «۲»

(کورس داوری)

$$\text{مثال نقض (ب): } \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4} < \frac{1}{2}$$

$$\text{مثال نقض (د): } (\sqrt[3]{2})^2 = \sqrt[3]{4}$$

۴- گزینه «۲»

(امیر زرانروز)

اعداد طبیعی دو رقمی مضرب ۵ جمله‌های دنباله حسابی زیر هستند.

$$10, 15, 20, \dots, 95$$

$$a_1 = 10, d = 5$$

$$95 = 10 + (n-1) \times 5 \Rightarrow n-1 = \frac{85}{5} \Rightarrow n = 18$$

$$S_{18} = \frac{18}{2}(10+95) = 945$$

۵- گزینه «۴»

(سین هاپیلو)

$$\begin{cases} S_8 = 40 \\ a_3 = -a_1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{8}{2}(2a_1 + 7d) = 40 \\ a_1 + 2d = -a_1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a_1 + 7d = 10 \\ 2a_1 + 2d = 0 \end{cases} \Rightarrow \Delta d = 10 \Rightarrow d = 2$$

$$\Rightarrow a_1 = -2 \Rightarrow a_8 = a_1 + 7d = -2 + 7 \times 2 = 6$$

۶- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

$$\frac{(x-5) + (2x+3)}{2} = 2 \Rightarrow \frac{3x-2}{2} = 2$$

$$\Rightarrow 3x-2 = 4 \Rightarrow 3x = 6 \Rightarrow x = 2$$

۷- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

$$S_1 = a_1 = \frac{1}{3}$$

$$S_7 = a_1 + a_2 = \frac{4}{3} \xrightarrow{a_1 = \frac{1}{3}} \frac{1}{3} + a_2 = \frac{4}{3} \Rightarrow a_2 = \frac{4}{3} - \frac{1}{3} = 1$$

$$d = a_2 - a_1 \Rightarrow d = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

می‌دانیم که $S_6 = \frac{6}{2}(2a_1 + 5d)$ است، بنابراین:

$$S_6 = \frac{6}{2} \left(2 \times \frac{1}{3} + 5 \times \frac{2}{3} \right) = 3 \times \left(\frac{12}{3} \right) = 12$$

۸- گزینه «۱»

(مفهم بگیرایی)

$$a_8 - a_3 = 20 \Rightarrow (a_1 + 7d) - (a_1 + 2d) = 20$$

$$\Rightarrow 5d = 20 \Rightarrow d = 4$$

$$a_7 + a_3 = 18 \Rightarrow a_1 + d + a_1 + 2d = 18$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 3d = 18 \Rightarrow a_1 = 3$$

$$a_{11} = a_1 + 10d = 3 + 40 = 43$$

۹- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۷۷)

اگر t_n و d به ترتیب جمله عمومی و قدرنسبت دنباله حسابی موردنظر باشند، داریم:

$$\begin{cases} t_1 + t_7 = 7/5 \\ t_3 + t_9 = 5/5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} t_1 + t_1 + d = 7/5 \\ t_1 + 2d + t_1 + 3d = 5/5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2t_1 + d = 7/5 \\ 2t_1 + 5d = 5/5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -2t_1 - d = -7/5 \\ 2t_1 + 5d = 5/5 \end{cases} \Rightarrow 4d = -2 \Rightarrow d = -\frac{1}{2}$$

۱۰- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

$$\begin{cases} a_5 = 17 \\ a_6 + a_7 = 37 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1 + 4d = 17 \\ (a_1 + 3d) + (a_1 + 6d) = 37 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a_1 + 4d = 17 \\ 2a_1 + 9d = 37 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2a_1 - 8d = -34 \\ 2a_1 + 9d = 37 \end{cases} \Rightarrow d = 3$$

$$a_1 + 4d = 17 \xrightarrow{d=3} a_1 = 5$$

$$a_{11} = a_1 + 10d = 5 + 30 = 35$$

ریاضی (۱)

۱۱- گزینه «۴»

(عمیرضا سپوری)

$$A \subset B \subset C \Rightarrow \begin{cases} A \subset C \Rightarrow A \cap C = A \\ A \subset B \Rightarrow A \cup B = B \end{cases}$$

$$\frac{(A \cap C) - (A \cup B)}{A \quad B} = A - B = \phi \quad (A \subset B \text{ با شرط})$$

۱۲- گزینه «۳»

(عمیرضا سپوری)

می‌دانیم $A - B$ یعنی مجموعه‌ای از اشیاء که در مجموعه A وجود دارد ولی در مجموعه B وجود ندارد. نمودار ون صورت سؤال مربوط به گزینه «۳» است که بیانگر مجموعه‌ای از اشیاء است که در A وجود دارند، اما در اشتراک مجموعه‌های B و C وجود ندارند، یعنی: $A - (B \cap C)$.

۱۳- گزینه «۳»

(عمیرضا سپوری)

$$W = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$$

$$\{2x \mid x \in W, x \leq 4\} = \{0, 2, 4, 6, 8\}$$

گزینه «۳» پنج عضو دارد و متناهی است.

آمار و مدل سازی

(شفیف بهیرایی)

۲۱- گزینه «۴»

چون متغیر رشد جسمی کودک، کمی پیوسته است از نمودار چندبهر فراوانی استفاده می‌کنیم و چون متغیر گروه خونی کیفی اسمی است، از نمودار دایره‌ای استفاده می‌کنیم.

(عمیدرضا میرمطهری)

۲۲- گزینه «۴»

مجموع فراوانی‌ها $4 + 8 + 20 + 8 = 40$

فراوانی مطلق املاح معدنی $= 8$

درصد فراوانی نسبی املاح معدنی $= \frac{8}{40} \times 100 = 20$

(امیر زرانروز)

۲۳- گزینه «۲»

در ردیف اول باید بزرگ‌تر یا مساوی ۲ و کوچک‌تر یا مساوی ۵ باشد و با توجه به ردیف سوم باید بزرگ‌تر یا مساوی ۴ باشد؛ بنابراین به جای اعداد ۴ یا ۵ می‌تواند قرار گیرد.

(لیلا شاهی‌علیا)

۲۴- گزینه «۳»

طول دسته‌ها در نمودار مستطیلی $= 9 - 3 = 6$

$84 = 6 \times (\text{فراوانی کل}) \Rightarrow \text{فراوانی کل} \times \text{طول دسته‌ها} = \text{مساحت زیر نمودار مستطیلی}$

$\Rightarrow \text{فراوانی کل} = 14$

$14 = \text{فراوانی تجمعی دسته آخر} = \text{فراوانی کل}$

توضیح نکات درسی:

- مساحت زیر نمودار مستطیلی یک سری داده آماری، برابر مساحت زیر نمودار چندبهر فراوانی آن داده‌هاست.

- اختلاف بین مرکزهای دو دسته متوالی در نمودار چندبهر فراوانی، برابر طول دسته‌ها در نمودار مستطیلی است.

(کریم نصیری)

۲۵- گزینه «۱»

ابتدا زاویه مربوط به گروه خونی O را می‌یابیم.

$$360^\circ - (110^\circ + 90^\circ + 30^\circ) = 130^\circ$$

حال به کمک فرمول زیر تعداد افراد گروه خونی O را به دست می‌آوریم.

$$\alpha_i = \frac{f_i}{n} \times 360^\circ \Rightarrow 130^\circ = \frac{x}{720} \times 360^\circ$$

$$130 = \frac{x}{2} \Rightarrow x = 260 \text{ نفر}$$

(کنگور سراسری ۸۳)

۲۶- گزینه «۳»

جمع درصد فراوانی‌های نسبی همواره ۱۰۰ است.

$$24 + 22/5 + 36 + a = 100 \Rightarrow a = 17/5$$

$$\frac{17/5}{100} = \frac{x}{360^\circ} \Rightarrow x = \frac{360^\circ \times 17/5}{100} = 63^\circ$$

۱۴- گزینه «۳»

(امیر زرانروز)

$$N = \{1, 2, 3, \dots\}$$

$$W = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$$

$$Z = \{0, \pm 1, \pm 2, \dots\}$$

$$(Z \cap W) - N = W - N = \{0, 1, 2, \dots\} - \{1, 2, \dots\} = \{0\}$$

$(Z \cap W) - N$ تنها یک عضو دارد.

۱۵- گزینه «۲»

(امیر زرانروز)

$$A = \left\{ \frac{2}{x} \mid x \in W, 0 < x < 4 \right\} \Rightarrow A = \left\{ 2, 1, \frac{2}{3} \right\}$$

$$B = \{2x \mid x \in N, -1 < x < 3\} \Rightarrow B = \{2, 4\}$$

مجموعه $A - B$ ، مجموعه‌ای است که عضوهای آن شامل همه عضوهای A است که در مجموعه B وجود ندارند.

$$\Rightarrow A - B = \left\{ 1, \frac{2}{3} \right\}$$

بنابراین مجموعه $A - B$ دو عضو است.

۱۶- گزینه «۱»

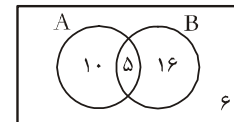
(کوروش داوری)

هر مجموعه زیرمجموعه خود است، پس در حالت حداکثر، $A = B = C$ می‌تواند باشد. در این صورت رابطه‌های $A \subset B$ و $C \subset A$ برقرارند. در نتیجه مجموعه C، حداکثر شش عضو دارد.

۱۷- گزینه «۱»

(مهمربهیرایی)

$$\begin{cases} 37 - 6 = 31 \\ 36 - 31 = 5 \\ 21 + 15 = 36 \end{cases}$$

با توجه به نمودار بالا ۱۰ نفر فقط طرفدار تیم A هستند.

۱۸- گزینه «۴»

(امیر زرانروز)

با توجه به شکل داریم:

$$C - D = \{n, d, c, u, f, t, g, s\} \Rightarrow (C - D) \cap (A \cap B) = \{f, t\}$$

$$A \cap B = \{e, p, f, t\}$$

۱۹- گزینه «۱»

(مهمربهیرایی)

تنها مورد (پ) نادرست است زیرا $6 \in C$ است.

۲۰- گزینه «۲»

(مهمربهیرایی)

$$\frac{k=-1}{-1-1} \rightarrow x = \frac{2}{-1-1} = -1 \in Z$$

$$\frac{k=0}{0-1} \rightarrow x = \frac{2}{0-1} = -2 \in Z$$

$$\frac{k=1}{2-1} \rightarrow x \text{ تعریف نشده است.}$$

$$\frac{k=2}{2-1} \rightarrow x = \frac{2}{2-1} = 2 \in Z$$

$$\Rightarrow B = \{-1, -2, 2\}$$

$$\Rightarrow A \cap B = \{-1, 2\}$$

دو عضو دارد.

۲۷- گزینه «۱»

(بیلا مایی علیا)

$x =$ تعداد افرادی که در دسته D قرار دارند.

$$D + C + B + A = 3x + 5x + 9x + x = 18x$$

$$D = \frac{x}{18x} \times 360^\circ = \frac{1}{18} \times 360^\circ = 20^\circ$$

۲۸- گزینه «۲»

(ممیرضا سپهری)

$$f_p = 4 \Rightarrow 7 - 3 = 4 \Rightarrow f_p = 4$$

$$N = 18 \Rightarrow \text{تعداد کل داده‌ها} = \text{فراوانی تجمعی دسته آخر}$$

$$\alpha_p = \frac{f_p}{N} \times 360^\circ = \frac{4}{18} \times 360^\circ = 80^\circ$$

۲۹- گزینه «۴»

(مهمم بفرایی)

حدود دسته‌ها	فراوانی مطلق	درصد فراوانی نسبی
[۲, ۴)	۳	$\frac{3}{10} \times 100 = 30$
[۴, ۶)	۴	$\frac{4}{10} \times 100 = 40$
[۶, ۸)	۱	$\frac{1}{10} \times 100 = 10$
[۸, ۱۰]	۲	$\frac{2}{10} \times 100 = 20$

دسته [۴, ۶] با ۴۰ درصد بیشترین درصد فراوانی را دارد.

۳۰- گزینه «۲»

(مهمم بفرایی)

$$30 = 4 + 6 + 3 + 9 + 8 = 30$$

$$9 = 6 + 3 = 9 \Rightarrow \text{مجموع فراوانی‌های مطلق دسته‌های B و C}$$

$$\text{درصد} = \frac{9}{30} \times 100 = 30 \Rightarrow \text{درصد فراوانی B و C}$$

اقتصاد

۳۱- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۳)

(الف) میزان تولید کالا و خدمات در هر جامعه، به نوعی نشان‌دهنده قدرت اقتصادی آن جامعه و سطح زندگی مردم است.

(ب) درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول سال نصیب اعضای جامعه می‌شود. این درآمدها عبارتند از: درآمد حقوق‌بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه)، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسات می‌شود.

(ج) تولید ملی دربرگیرنده همه فعالیت‌های تولیدی است که توسط یک ملت در یک سال انجام می‌گیرد، خواه در کشور خودشان ساکن باشند یا در خارج از کشور.

(د) هزینه‌های استهلاک: قسمتی از تولید جامعه که صرف جای‌گزینی سرمایه‌های فرسوده می‌شود.

(ه) روش تولید یا روش ارزش‌افزوده: برای محاسبه ارزش کل تولید کالاها و خدمات نهایی می‌توان ارزش‌افزوده بخش‌های مختلف را با هم جمع کرد.

۳۲- گزینه «۳»

(زهرا مهممیری)

دو شاخص تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی، در تعریف با هم تفاوت دارند، اما در عمل، جز در مورد برخی کشورها که نیروی کار و سرمایه‌های زیادی از آن‌ها در خارج از مرزهایشان کار می‌کنند (که در این حالت تولید ناخالص ملی بیش‌تر از تولید ناخالص داخلی خواهد بود) یا مهاجرت‌پذیری بسیار و نیز ورود سرمایه بالایی به کشور خود دارند (که در این حالت تولید ناخالص داخلی بیش‌تر از تولید ناخالص ملی خواهد بود)، معمولاً مقدار این دو شاخص به هم نزدیک است.

۳۳- گزینه «۱»

(قارچ از کشور ۹۰)

(الف) عناوین دو مسیر ۱ و ۲ نادرست است. عنوان مسیر شماره ۱: عوامل تولید (کار، سرمایه و زمین)

عنوان مسیر شماره ۲: وجوه پرداختی به عوامل تولید (مزد، سود و اجاره)

(ب) در «روش هزینه‌ای» کل پولی که از طرف خانوارها به سمت بنگاه‌ها جریان پیدا می‌کند، محاسبه می‌شود. (مسیر شماره ۴)

(ج) خانوارها مصرف‌کننده کالاهای مختلف و در عین حال، مالک عوامل تولیدند.

۳۴- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۳)

(الف)

ارزش محصول در مرحله ماقبل آن - ارزش محصول در آن مرحله = ارزش افزوده محصول در هر مرحله

$$\text{ریال} = 4000 = \text{ارزش افزوده محصول در مرحله اول}$$

ارزش محصول در مرحله سوم - ارزش محصول در مرحله چهارم = ارزش افزوده محصول در مرحله چهارم

$$\text{ریال} = 8000 = 16000 - 8000 = \text{ارزش افزوده محصول در مرحله چهارم}$$

(ب) نام دیگر این روش محاسبه (روش ارزش افزوده)، روش تولید است.

(ج) در «روش هزینه‌ای»، کل پولی که از طرف خانوارها به سمت بنگاه‌ها جریان پیدا می‌کند، محاسبه می‌شود.

(د) «روش درآمدی»، کل پولی که از طرف بنگاه‌های اقتصادی به سمت خانوارها جریان پیدا می‌کند، محاسبه می‌شود.

(ه) کارشناسان برای جلوگیری از اشتباه، حداقل دو روش را برای محاسبه به کار می‌گیرند و جواب‌ها را مقایسه می‌کنند.

۳۵- گزینه «۱»

(علی نوری)

$$\text{میلیون ریال} = 150 = \frac{3}{4} \times 100 = \text{ارزش خدمات}$$

$$\text{میلیون ریال} = 950 = 100 + 500 + 200 + 150 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$\text{میلیون ریال} = 100 = \frac{1}{5} \times 500 = \text{هزینه استهلاک}$$

$$\text{میلیون ریال} = 850 = 950 - 100 = \text{تولید خالص داخلی}$$

$$\text{ریال} = 34 = \frac{850}{25} = \frac{\text{تولید خالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{تولید خالص داخلی سرانه}$$

۳۶- گزینه «۴»

(نسرین بیغری)

از ۱۰۰ هزار میلیارد ریال افزایش تولید کل در سال دوم
 $(1000 - 1100 = 100)$ ، ۷۰ هزار میلیارد ریال آن
 $(1070 - 1000 = 70)$ ناشی از افزایش تولید و ۳۰ هزار میلیارد ریال آن
 $(1100 - 1070 = 30)$ ناشی از افزایش قیمت‌ها است.
 و از ۲۵۰ هزار میلیارد ریال افزایش تولید کل در سال سوم
 $(250 - 1000 = 1250)$ ، ۱۴۰ هزار میلیارد ریال آن
 $(1140 - 1000 = 140)$ ناشی از افزایش تولید و ۱۱۰ هزار میلیارد ریال
 $(1250 - 1140 = 110)$ ناشی از افزایش قیمت‌ها است.

۳۷- گزینه «۲»

(نسرین بیغری)

هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی
 میلیارد ریال $345,000 - 20,000 = 365,000$ = تولید خالص داخلی
 + تولید خالص داخلی = تولید خالص ملی
 ارزش تولید خارجیان مقیم کشور - ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند
 $255,000 = 345,000 + 40,000 - x$
 میلیارد ریال $x = 385,000 - 255,000 = 130,000$

۳۸- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

با توجه به تفاوت چشم‌گیر جمعیت کشورهای مختلف محاسبه شاخص‌ها
 به صورت سرانه، می‌تواند معیار بهتری برای مقایسه سطح زندگی و رفاه افراد
 جوامع مختلف باشد.

$$\text{ریال } A = \frac{4000}{10} = 400 = \text{درآمد سرانه کشور}$$

$$\text{ریال } B = \frac{8000}{20} = 400 = \text{درآمد سرانه کشور}$$

$$\text{ریال } C = \frac{5000}{5} = 1000 = \text{درآمد سرانه کشور}$$

$$\text{ریال } D = \frac{16000}{400} = 40 = \text{درآمد سرانه کشور}$$

کشور D بدترین وضعیت سطح رفاه و کشور C بهترین وضعیت سطح رفاه
 را در سال جاری دارند.

۳۹- گزینه «۴»

(زهرا مومری)

میزان تولید در سال پایه - میزان تولید در آن سال به قیمت پایه = میزان
 افزایش تولید در سال موردنظر
 میلیارد ریال $5480 - 5000 = 480$ = میزان افزایش تولید در سال دوم
 میزان تولید در همان سال به قیمت ثابت - میزان تولید در آن سال به
 قیمت جاری = میزان افزایش قیمت‌ها در سال موردنظر
 میلیارد ریال $6500 - 6250 = 250$ = میزان افزایش قیمت‌ها در سال سوم
 با محاسبه تولید کل به قیمت ثابت، اثر تغییرات قیمت در محاسبه تولید کل
 از بین می‌رود و تغییرات موجود فقط نشان‌دهنده تغییر میزان تولید کالاها و
 خدمات خواهد بود.

۴۰- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۷)

تولید کل به قیمت جاری در همان سال = میزان افزایش قیمت (تورم) در یک سال (الف)
 تولید کل به قیمت ثابت در همان سال -
 تولید کل به قیمت جاری در سال دوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال دوم
 تولید کل به قیمت ثابت در سال دوم -
 5830 = تولید کل به قیمت جاری = 247
 هزار میلیارد ریال $6077 = 5830 + 247$ = تولید کل به قیمت جاری در سال دوم
 - تولید کل به قیمت جاری = تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم
 میزان افزایش قیمت در سال سوم
 هزار میلیارد ریال $6169 = 1631 - 7800$ = تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم
 = افزایش مقدار تولید در یک سال (ب)
 تولید کل به قیمت ثابت در سال پایه - تولید کل به قیمت ثابت در سال مورد نظر
 هزار میلیارد ریال $1540 = 4290 - 5830$ = افزایش مقدار تولید در سال دوم
 هزار میلیارد ریال $1879 = 4290 - 6169$ = افزایش مقدار تولید در سال سوم

ادبیات فارسی چهارم

۴۱- گزینه «۱»

(سید جمال طباطبایی نژاد)

پسوند «ها» و «نما» واژه‌های قافیه‌اند.
 حروف اصلی قافیه «ا» طبق قاعده (۱). «ست» مخفف «است» ردیف شعر است.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: کوه - گروه = واژه‌های قافیه / حروف اصلی «وه»
 گزینه «۳»: ناول‌ها - مشکل‌ها = واژه‌های قافیه / حروف اصلی «ل، حروف
 الحاقی «ها»

توجه: با توجه به ابیات بعدی غزل «ها» الحاقی است، اگرچه در مصراع اول
 نشانه جمع نیست.

گزینه «۴»: گل عذار، خوش گوار = واژه‌های قافیه / ار = حروف اصلی / کو =
 ردیف

۴۲- گزینه «۴»

(کامران اله‌مرازی)

در بیت گزینه «۴» کلمات قافیه «تر و بصر» هستند که با توجه به تبصره ۴،
 قافیه را تشکیل می‌دهند. همانند تبصره قافیه بیت صورت سؤال در ساختن
 قافیه شکر و تر.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کلمات قافیه «پر و در» هستند («در» در این بیت اسم است) و
 مشمول تبصره‌ای نمی‌شوند.

گزینه «۲»: کلمات قافیه «شکر و دگر» هستند که مشمول تبصره‌ای نمی‌شوند.

گزینه «۳»: «کسانند و برانند» کلمات قافیه و مشمول تبصره (۱) هستند.

۴۳- گزینه «۳»

(فاخره بیغری)

در گزینه «۳» «خوبان» و «زندان» واژه‌های قافیه هستند. شاعر پسوند
 «ان» علامت جمع را با هم قافیه کرده است و چون قافیه کردن پسوندها در
 صورتی درست است که تکرار نشوند، بنابراین قافیه در این بیت درست
 نیست.

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

۵۱- گزینۀ «۴» (فرهاد علی نژاد)
این مورد مربوط به عصر رودکی است که در پی ظهور شاعران بزرگی مانند رودکی و شهید بلخی اتفاق افتاد.

۵۲- گزینۀ «۳» (مهسما آزرگردار)
ابوالحسن شهید بلخی، که باید قبل از فردوسی عنوان «شاعر خرد» را به او اختصاص داد، از معاصران رودکی بوده است و رودکی در سوگ سروده خود برای شهید، او را به فضل و برتری و خردورزی ستوده است:
«کاروان شهید رفت از پیش / وان ما رفته گیر و می اندیش
از شمار دو چشم، یک تن کم / وز شمار خرد، هزاران بیش»

۵۳- گزینۀ «۴» (سپهر حسن فان پور)
از مثنوی آفرین‌نامه بوشکور جز ابیاتی پراکنده چیزی به دست ما نرسیده است.

۵۴- گزینۀ «۱» (فرهاد علی نژاد)
در زمینه اشعار زهدآمیز و ارادت به خاندان پیامبر، باید کسانی را پیشگام و سرمشق ناصر خسرو دانست.

۵۵- گزینۀ «۱» (معمد ابراهیم مازنی)
- با وجود آمیختگی گرشاسپ‌نامه با پاره‌ای از افسانه‌های خرافی و ... همچنان می‌توان آن را پس از شاهنامه، موفق‌ترین داستان حماسی ادبیات فارسی دانست.
- دقیقی نخستین کسی است که پس از مسعودی مروزی به نظم داستان‌های ملی ایران همت گماشت و در واقع پیشوای فردوسی در این کار بود.

۵۶- گزینۀ «۱» (قارج از کشور ۹۷)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینۀ «۲»: دوره سوم شاهنامه، از روی کارآمدن بهمین (اردشیر) آغاز می‌شود.
گزینۀ «۳»: مشوق فردوسی در سرودن شاهنامه، مردی از دوستان او بود که شاهنامه منثور را در اختیار او گذاشت.
گزینۀ «۴»: گرشاسپ‌نامه، بعد از شاهنامه نوشته شده است.

۵۷- گزینۀ «۲» (معمد ابراهیم مازنی)
- نخستین کتاب نثر فارسی که به عنوان اثری مستقل عرضه شد، شاهنامه منثور بود که به دلیل این‌که به دستور و سرمایه ابومنصور محمد بن عبدالرزاق توسی فراهم شد، به شاهنامه ابومنصور شهرت یافت.
- ابوعلی بلعمی وزیر دانشمند منصور بن نوح سامانی به امر وی مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر طبری به عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.

۴۴- گزینۀ «۴» (قارج از کشور ۹۰)
در گزینۀ «۴»، «بیدید»، «پدید» و «شد»، «خود» ذوقافیتین ایجاد کرده‌اند.
در گزینۀ «۲»، طراحان سؤال، «ن» در کلمات «لرزان» و «گریان» چون پسوند با معنای یکسان است و حروف مشترک دیگر نداریم، قافیه‌های دوم ندانسته‌اند.
«بیدید» و «بیدید» واژه‌های قافیه و «ید» حروف اصلی قافیه طبق قاعده «۲» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: «باش» و «خواجه‌تاش» واژه‌های قافیه و «اش» حروف اصلی قافیه طبق قاعده «۲» است.
گزینۀ «۲»: «بود» و «شود» واژه‌های قافیه و «د» حروف اصلی قافیه طبق قاعده «۲» است.
گزینۀ «۳»: «شود» و «رود» واژه‌های قافیه و «د» حروف اصلی قافیه طبق قاعده «۲» است.

۴۵- گزینۀ «۳» (علیرضا فتمی)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینۀ «۱»: دل آشفنگان
گزینۀ «۲»: ترکز / تز پارس
گزینۀ «۴»: ندید / بگذریدز / نمی‌بریدز

۴۶- گزینۀ «۴» (معمد ابراهیم مازنی)
علائم هجایی مصراع گزینۀ «۴» به شکل (---UU-U-U--) است.

۴۷- گزینۀ «۳» (معمد ابراهیم مازنی)
به این دو نکته توجه کنید:
۱) هجای پایان مصراع همیشه بلند است حتی اگر در اصل کشیده باشد.
۲) (ن) بعد از مصوت بلند در یک هجا، به حساب نمی‌آید.
هجای کشیده در سایر ابیات:
گزینۀ «۱»: نبود
گزینۀ «۲»: بزم - دوش - مست
گزینۀ «۴»: خاک

۴۸- گزینۀ «۲» (سید جمال طباطبایی نژاد)

مَ رُ هَا وَ	چَ ش مِ یا رَم	بَ نَ طَرِ چ	نَ نَ ما یَد
U - U U	- - U -	U - U U	- - U -

۴۹- گزینۀ «۴» (قارج از کشور ۸۵)
وزن بیت «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است.

۵۰- گزینۀ «۴» (معمد ابراهیم مازنی)
ارکان غیرپایانی عبارت‌اند از: فاعلات - فاعلات - مفاعیل - مستفعل - مفعول و مفاعل
اوزان مصراع‌های این سؤال:
گزینۀ «۱»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن
گزینۀ «۲»: مفتعلن مفتعلن فاعلن
گزینۀ «۳»: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعولن
گزینۀ «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۵۸- گزینه «۳»

(ممدابراهیم مازنی)

عبارات به ترتیب در توصیف «ترجمه تفسیر طبری، تاریخ بلعمی، هدایة المتعلمین فی الطب، الابنیه عن حقایق الادویه و شاهنامه ابومنصوری» ذکر شده‌اند.

تشریح موارد نادرست:

- دومین کتاب مهمی که به نثر فارسی در زمان سامانیان فراهم آمده است ← ترجمه تفسیر طبری ← موضوع: ترجمه تفسیر قرآن
- نثر علمی حدوداً با این کتاب آغاز می‌شود ← الابنیه ← موضوع: خواص گیاهان و داروها (داروشناسی)

۵۹- گزینه «۱»

(فرهاد علی نژاد)

الف: مغولان نیز همچون فاتحان غزنوی و سلجوقی، علی‌رغم بیگانه‌بودن، نتوانستند محدودیتی برای جولان زبان فارسی پدید آورند.

ج: تألیف «جامع‌التواریخ» در سال ۷۱۰ هـ. به پایان رسید و خواجه رشیدالدین (مؤلف کتاب) در سال ۷۱۸ هـ. به امر ابوسعید بهادر کشته شد.

۶۰- گزینه «۲»

(موسیم آزرکردار)

توضیحات ارائه شده در این گزینه مربوط به «جامع‌التواریخ» خواجه رشیدالدین است. «تاریخ جهان‌گشا» در قرن هفتم نگاشته شده است.

۶۱- گزینه «۴»

(رضا جان‌نثار، کهنه‌شهری)

در این بیت صائب، بی‌قراری و تشویش درونی خود را با این تخیل غریب بیان می‌کند که اگر نام او را بر نگین انگشتری حک کنیم، از فرط بی‌قراری، نگین انگشتر به هوا پرتاب خواهد شد.

۶۲- گزینه «۱»

(فارج از کشور ۸۶)

این عبارت معرف «بیدل عظیم‌آبادی» است که به علت درخواست شاهزاده برای مدیحه‌سرایی از خدمت دستگاه او کناره گرفت.

۶۳- گزینه «۲»

(معضومه گورری)

«نکات و مراسلات» از آثار منشور بیدل و «عرفات» و «محیط اعظم» از مثنوی‌های وی می‌باشد.

۶۴- گزینه «۲»

(فرهاد علی نژاد)

- مرثیه دوازده بند، همان ترکیب‌بند مشهور محتشم کاشانی درباره واقعه کربلا است.

- وحشی بافقی دو مثنوی «خلد برین» و «ناظر و منظور» را به شیوه نظامی پرداخت.

۶۵- گزینه «۲»

(داود تالشی)

لرزیدن زمین در زیر پای معشوق مانند جامی سنگین در دست انسان رعه‌دار است. وجه شبه بیت (لرزیدن) است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خورشید به لوح نه چرخ مانند شده است بدون ذکر وجه شبه (روشنایی و درخشندگی)

گزینه «۳»: دشمن به کوه حدید (آهن) تشبیه شده است بدون ذکر وجه شبه (استقامت و قدرت)

گزینه «۴»: خورشید و ماه به نقش قدم مانند شده است بدون وجه شبه (نشانی از خود باقی گذاشتن)

۶۶- گزینه «۴»

(عمیر مهرثی)

یوسف‌وش (= همچون یوسف): تشبیه

۶۷- گزینه «۳»

(داود تالشی)

در گزینه «۳» به واسطه اسلوب معادله، تشبیه وجود دارد ولی تشبیه بلیغ نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دم تیغ یا لب شمشیر (مشبه) و شعله (مشبه به) ← اضافه تشبیهی

گزینه «۲»: ماه و خورشید (مشبه)، عرق چین و کلاه (مشبه به) اند. به کمک فعل (است) تشبیه بلیغ اسنادی درست شده است.

گزینه «۴»: در مصراع دوم، نعیم و داغ (مشبه)، زخم و نمکدان (مشبه به) هستند، به کمک فعل (است) ۲ تشبیه بلیغ اسنادی ساخته شده است.

۶۸- گزینه «۴»

(اعظم نوری‌نیا)

در بیت این گزینه فقط یک بار از آرایه تشبیه استفاده شده است. (آتش چو شمع چکیدن)

در ابیات سایر گزینه‌ها دو بار از این آرایه استفاده شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: رشته امل / چون عنکبوت

گزینه «۲»: همچو موج لرزیدن / دریای گوهر

گزینه «۳»: پیکر سیمین (پیکر چون سیم) / برای پهلوی تو، پیکر گل [مانند] خار ناسازست.

۶۹- گزینه «۴»

(داود تالشی)

شاعر فکر و اندیشه خویش را به خامه و قلم تشبیه کرده است. وجه شبه و ادات تشبیه ذکر نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حرف و سخن (مشبه) - چون (ادات) - تخم (مشبه به) - پنهان شدن (وجه شبه)

گزینه «۲»: هر عضو شاعر (مشبه) - چو (ادات) - سیماب و جیوه (مشبه به) - اضطراب و بی‌قراری (وجه شبه)

گزینه «۳»: اشک و سرشک (مشبه) - همچو (ادات) - فواره (مشبه به) - سرریز شدن و فوران اشک = ز گلو می‌زد جوش (وجه شبه)

۷۰- گزینه «۳»

(عمیر مهرثی)

در این بیت ۳ تشبیه وجود دارد: بلبل جان - گل روی - همچو قمری

آرایه تشبیه در سایر ابیات:

گزینه «۱»: خسرو خوبانی - من عاشقت فرهادوار

گزینه «۲»: مخزن جان

گزینه «۴»: روی چون دینار

عربی سال چهارم

۷۱- گزینه ۳»

(مفروضه صارق مستنی)

«یا طلب العلم»: ای طالبان علوم (حذف گزینه‌های ۱ و ۲) / «أنتم لا تحتاجون»: نیازمند نیستید، نیاز ندارید (حذف گزینه‌های ۲ و ۴) / «فی بلوغکم الغایة»: در رسیدن به هدف (حذف گزینه‌های ۱ و ۲) / «إلی خلق غیر خلقکم»: به آفرینشی غیر از آفرینش خود (حذف همه گزینه‌ها جز ۳)

۷۲- گزینه ۴»

(درویشعلی ابراهیمی)

الثقافة: فرهنگ / نمّت: رشد نمود / حضن: دامن / الحضارة: تمدن

تشریح موارد نادرست:

در گزینه «۱» (هنوز - ترجمه نشدن «بعض») و در گزینه «۲» (دوستی - معرفی کرد) و در گزینه «۳» (دارای - ترجمه نشدن «خاصه» - دانسته‌اند) نادرست‌اند.

۷۳- گزینه ۱»

(مفروضه صارق مستنی)

در این گزینه صفت «الأئمة» که یک اسم جمع است به صورت مفرد (العظیمه) آمده، در حالی که می‌دانیم صفت باید در تعداد از موصوف خود تبعیت کند. پس «الأئمة العظماء» صحیح است. (عظماء: ج عظیم)

۷۴- گزینه ۱»

(دانا طالب پور)

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۲»: «خلق» به صورت مفرد مذکر آمده است، کلمه «فضائل» جمع غیرعاقل است و صفت آن باید به صورت مفرد مؤنث بیاید؛ در زبان عربی هرگاه موصوف جمع غیر عاقل باشد، صفت باید به صورت مفرد مؤنث بیاید. ضمناً ضمیر «ه» مضاف به «عبد»، به صورت زاید تعریب شده است.
در گزینه‌های «۳» و «۴»: حرف جرّ «علی» به صورت نادرست (الی) آمده است.
در گزینه «۴»: حرف جرّ لام متصل به ضمیر نادرست است.

۷۵- گزینه ۴»

(رضا معصومی)

حرکت گذاری درست عبارت: «الصفة المشبهة إن دلّت علی لون أو عیب تُصاغ علی وزن «أفعل»!»

۷۶- گزینه ۳»

(امیرمفکر کریمی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «موصول خاص» نادرست است.
گزینه «۲»: «فاعل و مرفوع» نادرست است.
گزینه «۴»: «سالم» نادرست است.

۷۷- گزینه ۴»

(مفروضه صارق مستنی)

در این گزینه اعمی (کور) عیب و صفت مشبّهه می‌باشد که مؤنث آن بر وزن فعلاء ساخته می‌شود. (عمیاء)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أجمل» اسم تفضیل است و مؤنث آن بر وزن «فعلی» می‌آید. (جملی)
گزینه «۲»: «عوج» مصدر می‌باشد و معنای «کج» می‌دهد.
گزینه «۳»: «أقبل» فعل ماضی و «الیاس» فاعل آن می‌باشد.

۷۸- گزینه ۲»

(درویشعلی ابراهیمی)

«مسامیر» جمع «سما» اسم آلت و اسم مشتق است و «قلائل» جمع «قلیلة» و «خواص» جمع «خاصة» و «صاح» جمع «صحیح» همگی مشتق هستند. در گزینه «۱» («أنصار» جمع «نصیر» و «عباد» جمع «عبد») مشتق اند ولی (إناث - عیون) جامدند و در گزینه «۳» (قواعد و احياء) مشتق اند ولی (مئی - احيان) جامدند و در گزینه «۴» («قضاة» جمع «قاضی») مشتق است و بقیه اسم‌ها جامدند.

۷۹- گزینه ۴»

(فائزه یغفری)

در این گزینه «أكفر» فعل ماضی ثلاثی مزید از باب «افعال» است، بنابراین در این گزینه اسم مشتق وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مثقلون» اسم مفعول و مشتق است.
گزینه «۲»: «لطیف» و «خبیر» صفت مشبهه و مشتق هستند.
گزینه «۳»: «حلاف» اسم مبالغه و مشتق است.

۸۰- گزینه ۳»

(درویشعلی ابراهیمی)

کلمه (أبیة) مؤنث (أبی) بر وزن (فعلیل) و صفت مشبّهه است.
در گزینه «۱» (صفت مشبّهه) و در گزینه «۲» (اسم فاعل) و در گزینه «۴» (اسم مفعول) درست است.

تاریخ‌شناسی

۸۱- گزینه ۱»

(مریم بوستان)

با گذشت زمان، کتاب‌های تاریخی و مطالب آن‌ها افزایش فراوان یافت و بر طول تاریخ بشر نیز افزوده شد. به همین جهت گروهی از مورخان به نوشتن آنچه می‌بینند یا اخباری که می‌شنوند اکتفا نمی‌کنند، بلکه به تحقیق در مطالب کتاب‌های تاریخی و تصحیح و تحلیل آن‌ها می‌پردازند.

۸۲- گزینه ۴»

(بهناز آرون)

این که مورخ باید درباره موضوع مورد تحقیق از هیچ نکته‌ای چشم‌پوشی نکند، مربوط به صفت دارا بودن دانش گسترده توسط مورخ است.

۸۳- گزینه ۲»

(میلاد هوشیار)

کار مورخ برای حفظ و انتقال اخبار کار ساده‌ای نیست؛ زیرا همه آنچه در طول تاریخ رخ داده است، قابلیت و ضرورت ثبت، حفظ و انتقال به دیگران را ندارد؛ بلکه تنها خبرهای مهم و بارز و مؤثر در زندگی بشر ارزش ثبت و ضبط را دارند.

۸۴- گزینه ۲»

(مریم بوستان)

نخستین مرحله کار مورخ در زمینه پژوهش تاریخی، انتخاب موضوع است.

۸۵- گزینه ۱»

(میلاد هوشیار)

در مبدأ دینی یک واقعه بزرگ دینی به عنوان مبدأ آن تقویم قرار می‌گیرد؛ همانند تقویم میلادی که تولد حضرت مسیح (ع) مبدأ آن قرار گرفته است.

۸۶- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۸۸)

با ورود اسلام و رایج شدن تقویم هجری قمری و عدم اجرای کیبسه در تقویم یزدگردی، نوروز از نقطه اعتدال بهاری خارج شده بود.

۸۷- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۹۰)

در تقویم جلالی، سال با اول فروردین شروع و به چهار فصل طبیعی و ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. خمسۀ مستترقه را در آخر اسفند اضافه، و هر چهار سال یا پنج سال، یک روز را کیبسه و آن را ۳۶۶ روز حساب می‌کردند.

۸۸- گزینه ۲»

(مریم بوستان)

در اوایل حکومت داریوش یکم گاه‌شماری شمسی قمری بابلی منسوخ و گاه‌شماری اوستایی به جای آن رایج شد.

اسامی ماه‌های تقویم رسمی رایج در کشور ما برگرفته از تقویم اوستایی است.

۸۹- گزینه ۳»

(مریم بوستان)

تقویم «شمسی» رایج در ایران براساس تقویم جلالی است.

۹۰- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)

مبنای تقویم میلادی و تقویم یولینیانی (قیصری) براساس تقویم مصر می‌باشد.

جغرافیای سال چهارم

۹۱- گزینه ۴»

(معمربراهیم مازنی)

عده‌ای واضح اصطلاح جغرافیا را اراتوستن دانشمند یونانی (سده سوم پیش از میلاد) می‌دانند. وی جغرافیا را علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان تعریف کرده است.

۹۲- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

ابوریحان بیرونی در کتاب «التفهیم» نقشه مدوری از جهان ترسیم نمود که در آن، موقعیت دریاها را نمایش داده است و در این نقشه، برای نخستین بار ارتباط اقیانوس هند و اقیانوس اطلس نشان داده شده است.

گسترش دین اسلام از موجبات گسترش دانش جغرافیا و شاخه دوانی علوم از عوامل تحول جغرافیا است.

۹۳- گزینه ۴»

(ماهان آشوری)

نیاز به آمایش سرزمین یا «برنامه‌ریزی فضایی» از عوامل تحول جغرافیاست که در سطوح محلی، ملی و منطقه‌ای انجام می‌گیرد.

۹۴- گزینه ۳»

(معمربعلی فطیبی باگی)

دانش جغرافیا برای مطالعات مربوط به ژئومورفولوژی از علم زمین‌شناسی کمک می‌گیرد.

در جغرافیا تأثیر عوامل مختلف بر مکان و زندگی انسان‌ها مورد مطالعه قرار می‌گیرد. اینکه دما با افزایش ارتفاع کاهش می‌یابد یک اصل هواشناسی است اما تأثیر پایان جنگ سرد بر شکل‌گیری دولت‌های جدید و ایجاد استقلال‌طلبی‌ها در حیطه دانش جغرافیا قرار می‌گیرد.

۹۵- گزینه ۱»

(آزر مضموری)

جغرافیا و آموزش آن، اهداف والایی دارد که بر «نگرش ما به جهان» تأثیر می‌گذارد و شناخت و کاربرد منابع اطلاعاتی مانند مناطق توریستی، جزء هدف «تقویت مهارت‌های زندگی فردی و اجتماعی» از اهداف جغرافیا هستند.

۹۶- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۹۱)

هر یک از پدیده‌های پیرامون یک شهر، مانند آب و هوا، راه‌های ارتباطی و ... کارکرد خاصی دارند و جغرافی‌دانان برای شناخت نقش سیستم‌های فضای شهر، کارکرد تک‌تک پدیده‌های پیرامونی را بررسی و مطالعه می‌کنند.

۹۷- گزینه ۱»

(آرمین معمار)

اگر سیستمی دارای پسخوراند منفی باشد، به سمت تعادل حرکت می‌کند و بقای آن تضمین می‌شود.

۹۸- گزینه ۲»

(معمربراهیم مازنی)

جغرافی‌دانان با نگرش سیستمی خود، از روش‌های کمی و آماری جهت پیش‌بینی و آینده‌نگری جوامع و محیط استفاده می‌کنند و صرف استفاده از روش‌های کمی و آماری، هدف تفکر سیستمی نیست.

۹۹- گزینه ۴»

(معمربعلی فطیبی باگی)

در «دومین مرحله» تکوین سیاره زمین، حیات گیاهی و جانوری بر سطح خاک پدید آمد و زیست‌کره را به وجود آورد.

در «چهارمین مرحله» نیز، تعامل محیط طبیعی و محیط اجتماعی، محیط جغرافیایی را به وجود آورد.

۱۰۰- گزینه ۳»

(ماهان آزرپژوه)

با توجه به چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی از آغاز تاکنون، جغرافی‌دانان باید روابط متقابل انسان و محیط را به‌صورت سیستماتیک بررسی کنند.

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۰۱- گزینه ۳»

(مریم بوستان)

پس از کوروش پسرش کمبوجیه جانشین او شد. اقدام مهم کمبوجیه حمله به مصر بود. انگیزه واقعی وی از این حمله عبارت بود از همدستی فرعون مصر با پادشاه لودیبه در مسیر توطئه حمله به ایران (در زمان کوروش) و نیز ثروت بیکران مصر.

۱۰۲- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)

نخستین اقدام داریوش در رابطه با سازماندهی امپراتوری به شیوه نو، ایجاد تسهیلاتی برای ارتباطات بود؛ زیرا در دوره‌ای که رفت و آمد و سفر - عمدتاً از خشکی - به استفاده از اسب و ارابه منحصر می‌شد، لازم بود چاره‌های اندیشیده شود تا اخبار و اطلاعات به سرعت از نقاط دوردست امپراتوری به دربار (و بالعکس) برسد.

جغرافیا (۱)

۱۱۱- گزینه «۱» (فاطمه سفایی)
بارندگی کم و نامنظم، وزش بادهای شدید و تبخیر زیاد، از جمله ویژگی‌های مناطق خشک است.

۱۱۲- گزینه «۴» (آرمین معمار)
وسیع‌ترین بیابان جهان، صحرای بزرگ آفریقا است و بیش‌تر بیابان‌های جهان در بین عرض‌های جغرافیایی ۲۳°۲۷' شمالی و ۲۳°۲۷' جنوبی قرار دارند.

۱۱۳- گزینه «۴» (مهدی ابراهیم مازنی)

نوع بیابان	علل ایجاد بیابان	مثال
جنب حاره	یکسان نبودن فشار هوا در عرض‌های مختلف جغرافیایی	صحرای آفریقا - دشت لوت - بیابان عربستان
ساحلی	عبور جریان آب سرد ساحلی	بیابان آتاکاما - اریکا - نامیب
داخلی عرض‌های متوسط	دوری از منابع رطوبتی	گبی - تکه ماکان

۱۱۴- گزینه «۱» (مهدی فطیعی باگی)
ایران در منطقه‌ای از جهان قرار گرفته است که به سبب نزدیکی به مدار رأس‌السرطان و تحت تأثیر فشار زیاد جنب حاره قرار دارد؛ این عامل مهم‌ترین علت خشکی آب و هوای ایران است.

۱۱۵- گزینه «۱» (مهدی ابراهیم مازنی)
عوامل گسترش بیابان‌ها: از بین رفتن پوشش گیاهی - فرسایش خاک - شور شدن زمین (کویرزایی)
عوامل فرسایش خاک: چرای بی‌رویه دام‌ها - شخم زدن نامناسب خاک - تخریب جنگل‌ها - بهره‌برداری بیش از حد از خاک
عوامل شور شدن خاک (کویرزایی): آبیاری زمین‌های کشاورزی با آب شور - دادن کود شیمیایی شور به زمین - از بین بردن پوشش گیاهی - آتش زدن گیاهان و بقایای محصولات کشاورزی

۱۱۶- گزینه «۲» (مهدی فطیعی باگی)
شخم زدن در جهت شیب خاک باعث سریع‌تر شدن حرکت آب و شست‌وشوی لایه سطحی خاک می‌گردد.
ایجاد بادشکن، پاشیدن مالچ نفتی و توجیه مردم از راه‌های مبارزه با بیابان‌زایی است.

۱۱۷- گزینه «۳» (فاطمه سفایی)
خاک جنگل چون پوشیده از شاخ و برگ گیاهان پوسیده است، آب باران را جذب می‌کند و جویبارهایی با آب‌های زلال به‌وجود می‌آورد. برخی فراورده‌های جنگلی مانند کاوچو مصرف صنعتی دارند.

۱۰۳- گزینه «۴» (مریم بوستان)
یونانیان برای فرونشاندن خشم خدایان قربانی می‌کردند. از نظر آنان جایگاه تعدادی از خدایان بر فراز کوه المپ بود. به همین دلیل مسابقات ورزشی که چند سال یکبار در شهر المپی برگزار می‌شد، ریشه مذهبی داشت.

۱۰۴- گزینه «۴» (مریم بوستان)
عوامل ذکر شده در سایر گزینه‌ها همگی در گسترش مسیحیت در جامعه مؤثر بودند اما علت اصلی رسمی شدن این دین در اروپا، گزینه «۴» می‌باشد.

۱۰۵- گزینه «۳» (بهناز آرون)
سلطه سلوکیان کم‌تر از یک قرن بود زیرا علاوه بر کشمکش‌های داخلی دربار سلوکی، بیگانه بودن آن‌ها در میان ایرانیان و بروز شورش‌های مکرر در شرق و غرب کشور آرامش را از ایشان گرفت.

۱۰۶- گزینه «۲» (ناهدی یاری)
هنر عصر اشکانی، به‌خصوص در آغاز پیدایش و شکل‌گیری آن، تحت تأثیر هنر تمدن‌های مشرق‌زمین پیشین و یونان قرار داشت.

۱۰۷- گزینه «۳» (میلاد هوشیار)
خسرو انوشیروان برای سر و سامان دادن به اوضاع کشور اصلاحاتی انجام داد؛ از جمله:
۱) ارتش را از نو سازماندهی کرد.
۲) تقسیمات کشوری را تغییر داد.
۳) روش جدیدی برای گرفتن مالیات برقرار نمود.

۱۰۸- گزینه «۱» (مریم بوستان)
- «عصر ساسانی» به ویژه عصر انوشیروان، دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان است.
- کتاب ارزنگ مانی که «مخصوص مردم عادی» نوشته شده بود تصاویر زیادی داشت.

۱۰۹- گزینه «۳» (فارج از کشور ۸۹)
پیامبر (ص)، به دنبال یافتن پایگاهی برای انتشار آیین اسلام و نجات پیروان خویش، گروهی از مسلمانان را به حبشه فرستاد. پادشاه آن‌جا، نجاشی، به دادگری معروف بود و از این‌رو هنگامی که مشرکان گروهی از جمله عمروعاص را برای بازگرداندن مهاجران به حبشه فرستادند، نجاشی از تسلیم آنان خودداری کرد. مشرکان پس از ناکامی در بازگرداندن مسلمانان از حبشه، تصمیم گرفتند از طریق محاصره اقتصادی و اجتماعی، پیامبر (ص) و پیروانش را از پای درآورند.

۱۱۰- گزینه «۱» (میلاد هوشیار)
در عقبه اول، چند تن از بزرگان یشرب در محلی موسوم به عقبه با پیامبر (ص) پیمان بستند که به خداوند شرک نوزند، دزدی نکنند، فرزندان خود را نکشند و در کارهای خیر از رسول خدا فرمان برند؛ (گزینه «۱» از مفاد پیمان عقبه دوم است).

۱۱۸- گزینه «۳»

(معمدعلی قطیبی بایگی)

در زیست‌بوم قطبی و توندرا میزان دخالت و دست‌کاری انسان ناچیز است. طبق نقشه صفحه ۵۴ کتاب درسی مدار رأس‌الجدی از زیست‌بوم‌های خشک و نیمه‌خشک زمین می‌گذرد.

۱۱۹- گزینه «۳»

(آرمین معمار)

فروش میوه و فراورده‌های جنگلی از دلایل اهمیت جنگل‌های آمازون است.

۱۲۰- گزینه «۱»

(معمدعلی قطیبی بایگی)

جامعه جنگلی بلوط ایران وسیع‌ترین پوشش گیاهی مغرب و جنوب غربی ایران است. در حال حاضر ۷/۴ درصد از خاک ایران پوشیده از جنگل می‌باشد.

علوم اجتماعی

۱۲۱- گزینه «۲»

(فروغ تیموریان)

پیامدهای خرد و کلان کنش‌های اجتماعی، عامل پیدایش شاخه‌های اجتماعی متفاوتی است و کنش‌های اقتصادی انسان در زمینه‌های تولید، توزیع، مبادله و مصرف موجب پیدایش نظام اقتصادی می‌شود.

۱۲۲- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۳، با تغییر)

جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت «موضوع» خود، از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت «روش» خود به‌تدریج به روش‌های غیرتجربی اهمیت داد.

۱۲۳- گزینه «۱»

(آزر مضموری)

عقل نظری به کمک حس و با روش تجربی، هستی‌های طبیعی را می‌شناسد و به‌طور مستقل و با روش تجربی، احکام ریاضی و متافیزیکی را درمی‌یابد.

۱۲۴- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۳، با تغییر)

الف) جامعه‌شناسی تفهیمی:

۱) موضوع: کنش‌های اجتماعی انسان و رفتارهای معناداری که از طریق فهم و دریافت معانی آن‌ها شناخته می‌شوند.

۲) روش: اهمیت حس و تجربه به‌عنوان شاخص اصلی شناخت علمی و تأثیر فعال ذهن و عقل در جریان شناخت

۳) هدف: فهم پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها

ب) جامعه‌شناسی پوزیتیویستی:

۱) موضوع: جامعه و پدیده‌های اجتماعی مانند یکی از پدیده‌های اندام‌وار طبیعی

۲) روش: صرفاً حسی و تجربی

۳) هدف: شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها

۱۲۵- گزینه «۱»

(آزر مضموری)

موضوع علوم انسانی، کنش‌های انسانی و موضوع علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی انسان است؛ بنابراین موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است. در نتیجه علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شود.

علوم اجتماعی با فهم معانی کنش‌های دیگران، امکان همدلی و همراهی با آنان را پدید می‌آورد.

۱۲۶- گزینه «۱»

(آزیتا بیدرقی)

در قرن نوزدهم، با غلبه رویکرد دنیوی در جامعه صنعتی جدید، ارزش‌ها و هنجارهای پیشین جامعه دچار زلزله شده بود. هدف جامعه‌شناسی در آن مقطع، شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها بود.

۱۲۷- گزینه «۳»

(آرزو مهریابا)

اعتبارات یا پدیده‌هایی که با اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند، دارای دو ویژگی هستند، ۱- به خواست و اراده انسان به‌وجود می‌آیند. ۲- دارای آثار و پیامدهای غیرارادی و تکوینی هستند. عقل عملی نه‌تنها مشکلات جامعه‌شناسی را برای داوری‌های ارزشی و فعالیت تدبیری حل می‌کند بلکه راز تفاوت پدیده‌های اجتماعی و انسانی را با پدیده‌های طبیعی می‌گشاید.

۱۲۸- گزینه «۲»

(آزر مضموری)

از آن‌چه درباره جهان انسانی و جهان فرهنگی گفته شده، مشخص می‌شود که جهان فرهنگی بخشی از جهان انسانی است. از بخش اجتماعی جهان انسانی با عنوان جهان فرهنگی و از بخش فردی آن با عنوان جهان ذهنی تعبیر می‌کنند و بدین ترتیب، جهان فرهنگی در برابر جهان ذهنی قرار داده می‌شود.

۱۲۹- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۳)

جهان عینی پیش از انسان وجود داشته است و مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد. متفکران مسلمان، این جهان را جهان تکوین می‌نامند و جهان طبیعت را بخشی از جهان عینی و تکوینی می‌دانند. برخی جهان عینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و این جهان را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند. این گروه، بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی تفاوتی واقعی قائل نیستند.

۱۳۰- گزینه «۲»

(آزیتا بیدرقی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نظر گروه اول - نظر گروه سوم

گزینه «۲»: نظر گروه دوم - نظر گروه سوم

گزینه «۳»: نظر گروه سوم - نظر گروه دوم

گزینه «۴»: نظر گروه اول - نظر گروه اول

۱۳۱- گزینه «۱»

(آزر مضموری)

تفاوت اخلاق و فرهنگ بشر از سنخ تفاوت‌هایی نیست که یک نوع واحد از موجودات طبیعی در طول زندگی خود دارند، بلکه تفاوت اخلاق‌ها و فرهنگ‌ها از سنخ تفاوت‌هایی است که در انواع مختلف موجودات است.

۱۳۲- گزینه «۴»

(آرزو مضموری)

محرومیت از عقلانیتی که از جهان‌بینی و ارزش‌های کلان دفاع نماید، موجب نسبیّت فرهنگی می‌شود و عقلانیتی که بر اساس عقاید و ارزش‌های فرهنگی باشد، با نظر به شرایط تاریخی مختلف، به مدیریت اجتماعی می‌پردازد.

۱۳۳- گزینه «۲»

(آرزو مضموری)

فرهنگ مغولان، فرهنگی قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت و به سرعت تحت‌تأثیر فرهنگ‌هایی که از نظر نظامی شکست خورده بودند، قرار گرفت. بنابراین غلبه نظامی در همه موارد، بسط فرهنگی قوم غالب را به دنبال نمی‌آورد.

۱۳۴- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۳)

موفقیت‌های استعمار، ناشی از پیشرفت در زمینه دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره نفوذ یا دوره استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند و برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته از کودتای نظامی استفاده می‌کنند. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و سازوکارهای غیرمستقیم، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد. استعمار فرانو بیش از آن‌که از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده کند، از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی بهره می‌برد.

۱۳۵- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌ها

با توجه به موارد خواسته شده در سؤال:

گزینه «۱»: غلط - غلط

گزینه «۲»: غلط - غلط

گزینه «۳»: صحیح - غلط

گزینه «۴»: صحیح - صحیح

۱۳۶- گزینه «۱»

(آرزو مضموری)

فقدان ویژگی حقیقت: عدم توانایی در دفاع از حقانیت ارزش‌ها و عقاید
فقدان ویژگی معنویت: گرفتار کردن انسانیت با بحران‌های روحی و روانی
فقدان ویژگی عدالت و قسط: پایمال شدن حقوق انسان‌ها، دو قطبی شدن جهان و ...

فقدان ویژگی مسئولیت و تعهد: فراهم شدن زمینه نفوذ و تسلط فرهنگ بیگانگان

۱۳۷- گزینه «۲»

(اعظم مضموری)

الف) استعمار اروپایی در دو سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

ب) استعمار نوعی از جهان‌گشایی و امپراطوری است که از قرن پانزدهم به بعد توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج خود رسید.

ج) اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی پرداختند.

۱۳۸- گزینه «۴»

(کتاب آری)

برخی از فرهنگ‌ها ظرفیت جهانی شدن را ندارند، فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی است و نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام «ندارند»، از محدوده قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند.

۱۳۹- گزینه «۴»

(معصومه رضا)

این گروه بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی تفاوتی واقعی قائل نیستند.

۱۴۰- گزینه «۴»

(الله فضری)

از منظر دینی، ایمان و حق، معیار سنجش عقاید مختلف است و حقیقت، معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف است.

عدالت و قسط ارزشی است که مانع استضعاف و بهره‌کشی ظالمانه برخی از برخی دیگر می‌شود.

معنای راستین آزادی، آزادی از قید و بندهایی است که مانع از رسیدن آدمی به حقیقت، معنویت و حقوق انسانی‌اش می‌شوند.

عقلانیت سطح دوم، براساس عقاید و ارزش‌های فرهنگی و با نظر به شرایط تاریخی مختلف، به نظام‌سازی، سازماندهی و مدیریت اجتماعی می‌پردازد.

جمهوری اسلامی، نوع نظام حکومت ایران است که با توجه به عقاید مردم و وضعیت اجتماعی و تاریخی، تعیین شده است.

توجه به نیازهای مادی و معنوی در ذیل معنویت است.

فلسفه سال چهارم

۱۴۱- گزینه «۱»

(فارج از کشور ۹۴)

طرح مباحث وجودشناسی در معارف الهی، هرگز ماهیت این مباحث را دگرگون نمی‌کند؛ یعنی هرچند این مباحث منشأ آسمانی دارند و حاصل اندیشه فیلسوفان نیستند اما محتوایی فلسفی دارند و مواضع نظری دین را درباره جهان هستی بیان می‌کنند.

۱۴۲- گزینه «۴»

(مهمیر مهرئی)

لازمه عبور از فطرت اول این است که آدمی هرچند برای لحظاتی از قید عقل معاش فارغ شود و با پرسش‌هایی روبه‌رو گردد که پاسخ‌گویی به آن‌ها، به ظاهر سودی دربر ندارد و بنابر مصالح زندگی عادی مطرح نشده است، اما در حقیقت، ارزش آن به اندازه ارزش وجود آدمی است.

۱۴۳- گزینه «۲»

(الله فضری)

هدف وحی این بوده است که نحوه‌ای نگرش نسبت به جهان هستی عرضه کند تا مسلمانان با تدبیر و تفکر و الهام گرفتن از آن، اندیشه و آگاهی خویش را تکامل بخشند و فرهنگ اسلامی را به اتکای این مبانی عمیق و استوار به رشد و بالندگی برسانند، نه این‌که مطالبی حل‌ناشدنی و غیرقابل فهم عرضه کند و اندیشه‌ها را به تسلیم و سکوت و قبول کورکورانه وادارد.

۱۴۴- گزینه «۳»

(موسی اکبری)

الف) اتولوجیا به اشتباه به ارسطو انتساب داده شده است و توسط ابن ناعمه ترجمه شده است.

ب) مربوط به حنین بن اسحاق می‌باشد.

پ) مربوط به اسحاق بن حنین است.

ت) هم مربوط به اسحاق بن حنین است و هم حنین بن اسحاق.

منطق و فلسفه سال سوم

(موسی اکبری)

۱۵۱- گزینه «۳»

ب) مفهوم جزئی تنها بر یک مصداق منطبق می‌شود.
پ) تنها مفهوم کلی در تعریف استفاده می‌شود.

(فرهاد علی نژاد)

۱۵۲- گزینه «۳»

نسبت بین فلز و جامد عموم و خصوص من وجه است و نسبت بین «مفهوم جزئی» و «مفهوم کلی» تباین است که به ترتیب مطابق نسبت «نماز» با «واجب» و «مثنوی» با «غزل» می‌باشد.

نکته: نسبت‌های چهارگانه بین مفاهیم کلی برقرار می‌شود و مفاهیمی چون ارسطو، ابن سینا و دریای خزر با مفاهیم کلی نسبتی از نسب اربعه را ندارند.

(فرهاد علی نژاد)

۱۵۳- گزینه «۲»

مفاهیم ذاتی، لزوماً قبل از ذات درک می‌شوند؛ یعنی محال است مفهومی درک شود، مگر آن که به نوعی ذاتیات آن قبلاً درک شده باشد. «شیهه کشندگی» فصل مفهوم «اسب» است؛ در نتیجه قبل از این مفهوم درک می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سه بعدی بودن جزء خصوصیات جسم است.

گزینه «۲»: «نامی بودن» یا «نموکندگی» فصل مفهوم گیاه است؛ پس قبل از «گیاه» درک می‌شود نه بعد از آن.

گزینه «۴»: «هنرمند بودن»، از ویژگی‌های عرضی انسان است و بعد از خود مفهوم «انسان» درک می‌شود.

(ممیر مهرئی)

۱۵۴- گزینه «۳»

تعریف کردن و استدلال آوردن یک پدیده دستوری نیست و انسان به‌طور طبیعی تعریف می‌کند و در تعریف کردن چه بخواهد و چه نخواهد و چه بداند و چه نداند، ذاتیات و عرضیات را به کار می‌برد. تعریف کار انسان‌های باسواد یا دانشمندان نیست، افراد بی‌سواد و معمولی هم تعریف می‌کنند و ذاتی و عرضی را به کار می‌برند؛ فقط به کارکرد ذهن خود واقف نیستند.

(قارح از کشور ۹۴)

۱۵۵- گزینه «۱»

همه موارد گزینه‌های «۱» (سلول، ریشه گیاه، اکسیژن، هوا) ماده هستند و جنس بعید همه آن‌ها «جسم» است و در نهایت به «جوهر» می‌رسند؛ در حالی که در سایر گزینه‌ها موارد نقضی مانند: مکعب، حرکت و سیاهی وجود دارد.

(کنکور سراسری ۹۶)

۱۵۶- گزینه «۴»

تنها جسم است که نسبت به غیر خود قابلیت رنگ‌پذیر بودن را دارد؛ پس عرض خاص می‌باشد.

مفهوم ناطق نسبت به انسان فصل بوده اما با توجه به این‌که این دست از مفاهیم نسبی هستند نسبت به حیوان عرض خاص به حساب می‌آیند.

(موسی اکبری)

۱۴۵- گزینه «۲»

استادان فلسفه حران در زمان خلافت معتضد عباسی به بغداد منتقل شدند.

(موسی اکبری)

۱۴۶- گزینه «۳»

ترجمه عبارت به این صورت می‌باشد: «حکمت، گمشده مؤمن است. پس آن را طلب کنید؛ حتی اگر نزد مشرک باشد.»

با توجه به این ترجمه باید گفت گزینه «۳» هم‌خوانی بیشتری دارد چرا که مسلمانان به دلیل علاقه‌مندی به علم و حکمت با کمال اشتیاق، معارف پیشینیان مخصوصاً حکمای یونانی را فراگرفتند.

نکته: عبارت به تأثیرپذیری فلاسفه مسلمانان از حکمای یونان اشاره دارد نه تأثیرگذاری آن‌ها.

(موسی اکبری)

۱۴۷- گزینه «۱»

از قرن سیزدهم به بعد عنصر درخشان عقل که در فلسفه اسلامی جایگاهی خاص داشت بر فرهنگ غربی تأثیر بسیار گذاشت.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲» و «۴»: مربوط به قرن دوازدهم می‌باشد.

گزینه «۳»: آن‌ها از قرن دوازدهم با ابتکارات فیلسوفان اسلامی از جمله سازگار کردن اعتقادات دینی با استدلال‌های عقلی آشنا شدند.

(عمیر مهرئی)

۱۴۸- گزینه «۳»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: افرویدی از شارحان حکمت ارسطو بود.

گزینه «۲»: اسکندر افرویدی خود از شارحان فلسفه ارسطو بود، نه مترجم آن.

گزینه «۴»: ابن سینا، اسکندر افرویدی را «فاضل متأخرین» نامیده است.

(موسی اکبری)

۱۴۹- گزینه «۱»

ابن‌ناعمه کتاب اتولوجیا را که بخشی از تاسوعات افلوپین است، ترجمه و کندی آن را اصلاح کرد.

(کنکور سراسری ۹۷)

۱۵۰- گزینه «۴»

خواجه نصیرالدین طوسی در تألیف کتب فلسفی خود از نظرات شیخ اشراق (سهروردی) بهره برده است.

قطب‌الدین رازی کتابی در ارزیابی شرح‌های خواجه‌نصیرالدین طوسی و فخرالدین رازی نوشت که محاکمات نام گرفت.

۱۵۷- گزینه «۴»

(موسی اکبری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جوهر جنس عالی انسان می‌باشد نه بالعکس.

گزینه «۲»: جسم جنس بعید حیوان است.

گزینه «۳»: شکل جنس قریب مثلث می‌باشد.

۱۵۸- گزینه «۱»

(موسی اکبری)

نظریات دانشمندان علوم انسانی با توجه به دیدگاهی که آن‌ها نسبت به انسان و ماهیت آن دارند با یکدیگر متفاوت است.

۱۵۹- گزینه «۱»

(موسی اکبری)

مکتب فلسفی مارکسیسم انسان را مانند یک موم فرض می‌کند که شخصیت و آرمان‌های وی براساس شرایط اقتصادی و دوره تاریخی وی شکل می‌گیرد.

۱۶۰- گزینه «۴»

(عمید مهرثی)

سؤال مربوط به این گزینه در فلسفه علم اخلاق بررسی می‌شود، در حالی که پرسش‌های سایر گزینه‌ها مربوط به فلسفه علم هنر هستند.

روان‌شناسی

۱۶۱- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

- متغیر وابسته به جنبه‌هایی از رفتار که می‌تواند اندازه‌گیری و یا ارزیابی شود، اطلاق می‌شود.

- متغیر وابسته متغیری است که برای تغییر، آزاد است، ولی تمامی متغیرهای دیگر بایستی کنترل شوند؛ یعنی ثابت نگه داشته شوند.

۱۶۲- گزینه «۳»

(آرزو مضموری)

از طریق روش هم‌بستگی می‌توان تعداد زیادی از متغیرها را در یک زمان محدود مورد بررسی قرار داد که این امر از طریق روش آزمایشی امکان‌پذیر نخواهد بود و از روش مشاهده طبیعی بسیار دشوار است.

۱۶۳- گزینه «۲»

(کنگور سراسری ۹۱)

از جمله انتقادات وارده به رویکرد انسان‌گرا عبارت است از:

تمام آن چیزی را که فرد از خود گزارش می‌دهد، نمی‌تواند همان چیزی باشد که آن‌ها را تجربه کرده است. (زیرا هر فرد سعی می‌کند بهترین تصویر را از خود ارائه دهد، هر چند که آن‌گونه نباشد). رویکرد انسان‌گرا، مبهم بوده و آزمایش‌پذیر نیست. نظریه‌ها در این رویکرد به‌گونه‌ای معرفی می‌شوند که امکان تأییدپذیری آن‌ها وجود ندارد.

۱۶۴- گزینه «۳»

(مریم کشاورزی)

ابراهام مازلو نیازهای انسان را در موقعیت‌های گوناگون مطالعه کرد و آن‌ها را به‌صورت سلسله مراتب طبقه‌بندی نمود.

از نظر او چهارمین دسته از نیازهای انسان، نیاز به احترام و عزت نفس است و مثال آن فردی است که در جمع دوستان وارد هر بحثی می‌شود تا توجه و احترام دیگران را به خود جلب کند.

۱۶۵- گزینه «۴»

(بهاره اکبری)

رویکرد انسان‌گرا با اتخاذ یک نگاه مثبت به رفتار انسانی و تأکید بر پذیرش مسئولیت فردی، تا حدودی توانسته است دیدگاه‌های جبرگرایانه روش‌های علمی مرسوم را به چالش بکشد.

۱۶۶- گزینه «۱»

(مهمربراهیم مازنی)

نحوه چگونگی ارتباط فرد با دیگری، شامل نگرش‌ها و ... در حوزه تحقیقات اجتماعی جای می‌گیرد.

۱۶۷- گزینه «۲»

(میثا توکلی‌نژاد)

در روش آزمایشی محقق همواره بر متغیرها مسلط بوده و آن‌ها را کنترل می‌نماید؛ بر خلاف روش مشاهده طبیعی که از معایب آن عدم کنترل آزمایشگر بر متغیرهاست.

۱۶۸- گزینه «۱»

(بهاره اکبری)

متغیر مستقل مستقیماً توسط آزمایشگر دست‌کاری می‌شود، (میزان خواب)، و متغیر وابسته تحت تأثیر متغیر مستقل عمل می‌کند. (میزان خوش‌حلقی).

۱۶۹- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

دستیار مشاوره و روان‌شناسی در حوزه خدمات اجتماعی - انسانی و دستیار آماری و دستیار بهداشت روانی در حوزه تحقیق قرار می‌گیرند.

۱۷۰- گزینه «۱»

(میثا توکلی‌نژاد)

هدف اصلی در تحقیقات کاربردی استفاده عملی از یافته‌های روان‌شناسی در زندگی روزمره و در تحقیقات بنیادی، گسترش و افزایش دانش در پدیده موردنظر است.